

Inspectieonderzoek Doorlooptijd:

De sturing, prioritering en monitoring van eenvoudige en complexe strafzaken in Sint Maarten.

Inspectieonderzoek Doorlooptijd:

De sturing, prioritering en monitoring van eenvoudige en complexe strafzaken in Sint Maarten.

Raad voor de rechtshandhaving

Mei 2023

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Afkortingen	4
Voorwoord	5
Samenvatting en aanbevelingen	6
Samenvatting	6
Aanbevelingen	8
Summary and Recommendations	9
Summary	9
Recommendations	11
1. Inleiding en aanleiding	12
1.1 Inleiding	12
1.2 Doel van het onderzoek	13
1.3 Centrale vraagstelling en toetsingskader	13
1.4 Reikwijdte van het onderzoek	14
1.5 Methode van onderzoek	14
1.6 Leeswijzer	15
2. Achtergrondinformatie: wettelijk kader	16
2.1 Inleiding	16
2.2. Verdragen en nationale wet- en regelgeving	16
3. Onderzoeksresultaten	18
3.1 Wettelijk kader en beleid	18
3.1.1 Inleiding	18
3.1.2 Wettelijk kader	18
3.1.3 Beleid	19
3.2 Doorlooptijd strafzaken	20
3.2.1 Inleiding	20
3.2.2 Zicht op (ketenlange) doorlooptijd	20
3.2.3 Doorlooptijd in de opsporings- en vervolgingsfase	21
3.2.4 Soort zaak en prioritering	23
3.2.5 Sturing en monitoring in het kader van de doorlooptijd	34
4. Analyse, conclusie, en aanbevelingen	42
4.1 Analyse	42
4.2 Conclusie	47
4.3 Aanbevelingen	48

Afkortingen

AR	Algemene Recherche
CCLR	Coördinatie Commissie Landsrecherche
COZ	Coördinator Operationele Zaken
CRO	Coördinerend Recherche Officier
EHRM	Europees Hof voor de Rechten van de Mens
EVRM	Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
JASAP	Justice as soon as possible
KMar	Koninklijke Marechaussee
KPSM	Korps Politie Sint Maarten
LSM	Landsrecherche Sint Maarten
LRS	Landsrecherche Informatie Systeem
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van Justitie
PG	Procureur-Generaal
PPG	Parket van de Procureur-Generaal
PV	Procesverbaal
RST	Recherche Samenwerkingsteam
TBO	Team Bestrijding Ondernijning
TOM	Transactie Openbaar Ministerie
WvSv	Wetboek van Strafvordering

Voorwoord

De Raad voor de rechtshandhaving (de Raad) heeft in zijn jaarplan bepaald dat in 2022 een inspectie zal plaatsvinden die gericht is op de doorlooptijd van strafzaken binnen de justitiële keten. Deze inspectie zou eigenlijk al in 2018 plaatsvinden maar is toen uitgesteld vanwege onvoorziene omstandigheden. De Raad ontving in die periode signalen dat de afhandeling van strafzaken in eerste aanleg niet voortvarend plaatsvond.

In dit onderzoek heeft de Raad bekeken in hoeverre de justitiële organisaties, in dit geval het Korps Politie Sint Maarten, de Landsrecherche Sint Maarten en het Openbaar Ministerie Sint Maarten, zijn toegerust om strafzaken voortvarend en ten gunste van een redelijke termijn van maximaal twee jaar af te handelen. De focus van deze inspectie lag specifiek op de sturing, prioritering en monitoring van zaken door de organisaties en op de complexiteit van zaken.

Uit het onderzoek blijkt dat de justitiële organisaties momenteel voldoende zijn toegerust qua sturing, prioritering en monitoring en in de onderzochte periode er overwegend in slagen om strafzaken in eerste aanleg voortvarend en daarmee ten gunste van de redelijke termijn van maximaal twee jaar af te handelen. Dit ondanks een aantal geconstateerde knelpunten op het gebied van randvoorwaarden voor het uitvoeren van de werkzaamheden, waaronder een structureel gebrek aan capaciteit en expertise. De Raad ziet echter in het kader van sturing kansen op het gebied van registratie en het aansluiten van systemen.

De Raad verwacht dat de minister de aanbevelingen van de Raad om deze knelpunten aan te pakken op korte termijn zal opvolgen. Dit in het belang van slachtoffers en verdachten.

De Raad dankt de verschillende ketenpartners voor hun medewerking aan deze inspectie.

RAAD VOOR DE RECHTSHANDHAVING

Mr. M.I. Koelewijn, voorzitter

Mr. L. Virginia

Mr. M.R. Clarinda.

Samenvatting en aanbevelingen

Samenvatting

Inleiding

De Raad voor de rechtshandhaving (Raad) deed onderzoek naar de toerusting van de justitiële organisaties om strafzaken in eerste aanleg in Sint Maarten voortvarend en daarmee ten gunste van een redelijke termijn af te handelen. De geloofwaardigheid en legitimiteit van opsporing en vervolging zijn namelijk gediend met een efficiënte afhandeling van onderzoeken. Dat een onderzoek voortvarend dient te worden opgepakt is namelijk een omstandigheid waar de rechter rekening mee houdt bij het bepalen van een eventuele overschrijding van de redelijke termijn van maximaal twee jaar. Met zijn inspectie beoogde de Raad te onderzoeken in hoeverre de opsporingsdiensten (het Korps Politie Sint Maarten (KPSM), de Landsrecherche Sint Maarten (LSM)) en het Openbaar Ministerie (OM) zijn toegerust om dit in de praktijk te bewerkstelligen. Dit betreft met name de efficiency van het opsporingsonderzoek en de beoordeling door het OM. Uiteindelijk zou dat, wanneer een strafzaak op zitting wordt aangebracht, (mede) van invloed kunnen zijn op de beoordeling door de rechter van de naleving van de redelijke termijn. Ter beantwoording van de onderzoeksvraag zijn vijf deelvragen opgesteld over de prioritering, soort strafzaak, sturing, monitoring en knelpunten.

Wettelijk kader en beleid

De verplichting om zaken voortvarend af te handelen ten gunste van de redelijke termijn is vastgelegd in internationale wet- en regelgeving. Deze verplichting zoals genoemd in de internationale verdragen is in Sint Maarten geldig en is geïmplementeerd in lokale wet- en regelgeving, waaronder de Staatsregeling en de Wetboeken van Strafrecht en Strafvordering. Een redelijke termijn is in de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) gedefinieerd als een periode van maximaal twee jaar. In strafzaken moet dan ook binnen maximaal twee jaar (vanaf de eerste daad van vervolging) vonnis worden gewezen.

Verder is er geen algemeen en/ of specifiek schriftelijk beleid op strategisch of operationeel niveau voor de doorlooptijd van zaken. Volgens de diensten en het OM is daar ook geen behoefte aan. Dit omdat de doorlooptijd van zaken momenteel over het algemeen geen problemen oplevert. De Raad vindt het wel wenselijk dat beleid op den duur wordt geformuleerd.

Doorlooptijd strafzaken

Doorlooptijd

De Raad heeft geen zicht kunnen krijgen op een al dan niet voortvarende doorlooptijd van de gehele strafrechtketen. Op basis van de cijfers, de interviews en het aantal strafd Kortingen in de onderzochte periode constateert de Raad echter dat het de afgelopen jaren wel steeds beter verloopt met de voortvarende afhandeling van strafzaken. Echter om echt iets te kunnen zeggen over de doorlooptijd van en tussen de organisaties en daarmee de ketenlange doorlooptijd is het zaak de registratie en de gebruikte systemen op elkaar aan te laten sluiten. Dit is momenteel nog niet het geval.

Het ontbreken van algemene randvoorwaarden zoals capaciteit, deskundigheid en middelen bij de diensten is van invloed op de doorlooptijd, met name bij complexere zaken. Echter slagen de diensten er desondanks in om over het algemeen de onderzoeken voortvarend af te handelen. Dit komt doordat de justitiële organisaties de focus leggen op het prioriteren, sturen en monitoren van zaken, dit ten gunste van onder andere de doorlooptijd. Bij het KPSM is dit opgedragen aan een stuurgroep bestaande uit leden van het OM en het KPSM. Bij de LSM is de Coördinatiecommissie Landsrecherche (CCLR) bestaande uit leden van het Parket Procureur Generaal en de LSM hiervoor verantwoordelijk.

Echter blijft het voor de diensten wel een uitdaging om de voortgang binnen met name complexe zaken te handhaven (te bewaken).

Ook een tekort aan zittingscapaciteit bij het Gerecht in Sint Maarten kan mogelijk een rol spelen bij het voortvarend kunnen afdoen van zaken in eerste aanleg en daarmee binnen een redelijke termijn van maximaal twee jaar. Momenteel verloopt de planning van zaken door het OM nog binnen acceptabele termijnen. Zaken worden namelijk door het OM zes maanden vooruit op zitting gepland. Echter is de verwachting van het OM dat dit binnenkort acht maanden wordt, dit terwijl er in het recent verleden nog ruimte was om zaken drie maanden vooruit in te plannen.

Soort zaak en prioritering

De Raad bekeek de invloed van de soort strafzaak op de doorlooptijd. De doorlooptijd van met name (qua bewijs) eenvoudige zaken als gevolg van de werkwijze Justice as Soon as Possible (JASAP, ofwel de afhandeling van zaken binnen 6 uur) verloopt goed. Cruciaal hiervoor zijn de korte lijnen tussen het OM en het KPSM en de tijdige beslissing van het OM in een zaak. Ook eenvoudige zaken, meestal schietincidenten, worden door de LSM overwegend tijdig afgehandeld. Echter blijft het voor de diensten wel een uitdaging om de voortgang binnen met name complexe zaken te handhaven (te bewaken).

Vanwege het gebrek aan capaciteit bij beide diensten is prioritering van de zaken zeer noodzakelijk. De strikte prioritering van zaken door de CCLR heeft een positief effect gehad op de sturing en monitoring van zaken door de LSM.

Sturing en monitoring

Ook bekeek de Raad hoe de sturing op strafzaken plaatsvindt. Het OM (onderzoeksleider) stuurt het onderzoek aan en de diensten zijn verantwoordelijk voor het verrichten van de opsporingshandelingen binnen het onderzoek. Dit betekent dat de noodzakelijke opsporingshandelingen door de diensten zelf worden geprioriteerd, aangestuurd en gemonitord. Het OM heeft in complexe zaken een grotere sturende rol dan in eenvoudige zaken. Dit als het gaat om het stopzetten van een onderzoek vanwege bijvoorbeeld de haalbaarheid.

Voor wat betreft monitoring bekeek de Raad welke instrumenten de justitiële organisaties beschikken om strafzaken te monitoren. Ter bevordering van de operationele sturing en monitoring van zaken maken de organisaties gebruik van diverse soorten overleg en informatiesystemen. Vooral wat dit laatste betreft zijn er positieve ontwikkelingen. Het systeem PRIEM (Parket Registratie en Informatie Management Systeem) van het OM is verder ontwikkeld en er kunnen managementrapportages worden geproduceerd. Daarnaast is het Actpol-systeem van het KPSM onlangs uitgebreid met een researchemodule en heeft de LSM een eigen informatiesysteem gebouwd. De Raad ziet wel kansen op het gebied van registratie en het op elkaar laten aansluiten van de gebruikte systemen. Waaronder het genereren van bruikbare data en het berekenen van de doorlooptijd van een zaak binnen de gehele keten.

Tenslotte bekeek de Raad de knelpunten met betrekking tot het voortvarend afhandelen van strafzaken ten gunste van een redelijke termijn. De sturing en monitoring van zaken door het KPSM stuit op enkele knelpunten. Het feit dat er slechts één teamleider is voor de Algemene Recherche (AR) in plaats van de officiële 2 fte's betekent een hoge werkdruk die gevolgen heeft voor de sturing en monitoring van zaken. De Raad vindt dit erg kwetsbaar en vraagt hier aandacht voor. Ook bij de rechercheurs is de werkdruk hoog. Dit heeft soms negatieve gevolgen voor de tijdige behandeling van zaken voor de terechtzitting. Ten slotte verdient ook de kwaliteit van de dossiers de nodige aandacht. Bij de LSM ontbreekt het ook nog steeds aan de nodige capaciteit en expertise voor de behandeling van complexe zaken.

Algemene conclusie

Met zijn inspectie beoogde de Raad te onderzoeken in hoeverre de justitiële organisaties toegerust zijn om strafzaken voortvarend af te handelen. Ondanks de geconstateerde met name indirecte en externe knelpunten zijn de justitiële organisaties momenteel voldoende toegerust om over het algemeen strafzaken in eerste aanleg voortvarend af te handelen ten gunste van een redelijke termijn. Ten aanzien van met name de randvoorwaarden voor het uitvoeren van de werkzaamheden en de registratie en gebruikte systemen ziet de Raad nog mogelijkheden. Daarom hoopt de Raad dat onderstaande aanbevelingen kunnen bijdragen aan een verdere verbetering van de doorlooptijd van strafzaken. Indien de opsporing en vervolging sneller zouden kunnen moet daar volgens de Raad ook op ingezet worden ten gunste van zowel de verdachten als slachtoffers.

Aanbevelingen

Tabel 1. Aanbevelingen van de Raad aan de minister van Justitie.

	Aan de minister van Justitie
1	Ontwikkel in overleg met de diensten strategische doelen voor een efficiënte toewijzing van de beschikbare middelen in relatie tot de doelstellingen.
2	Zorg ervoor dat de JASAP werkmethode door de diensten wordt geëvalueerd voor nog betere resultaten.
3	Bevorder dat de diensten capaciteit blijven vrijmaken voor de JASAP werkmethode om de continuïteit te waarborgen.
4	Zorg ervoor dat aan de randvoorwaarden (o.a. capaciteit) van de diensten wordt voldaan om aan de toenemende behoeften te voldoen en hen in staat te stellen onderzoeken voortvarend te (blijven) verrichten.
5	Zorg in het kader van sturing en ten behoeve van een voortvarende doorlooptijd ervoor dat de registratie en de gebruikte systemen van de opsporingsdiensten en het OM zodanig zijn ingericht dat zicht komt op de doorlooptijd van zowel de organisaties als van de keten.
Aan de minister van Justitie ten aanzien van het OM	
6	Treed zo spoedig mogelijk in overleg met het Gerecht over mogelijkheden om de zittingscapaciteit te vergroten.
7	Zorg ervoor dat er meer zicht komt op de zaken van de AR, onder meer door samen met het KPSM een opschoningsactie uit te voeren.

Summary and Recommendations

Summary

Introduction

The Law Enforcement Council (Council) carried out an inspection regarding the equipment of the judicial organizations to handle criminal cases in the first instance in Sint Maarten expeditiously and thus in favor of a reasonable term. The credibility and legitimacy of investigation and prosecution are served by efficient handling of investigations. The fact that an investigation must be dealt with expeditiously is a circumstance that the court takes into account when determining whether the reasonable term of a maximum of two years has been exceeded. With its inspection, the Council intended to examine to what extent the investigative services (the Sint Maarten Police Force (KPSM), the National Investigation Department Sint Maarten (LSM)) and the Public Prosecutor's Office (OM) are equipped to achieve this in practice. This mainly concerns the efficiency of the criminal investigation and the assessment by the OM. Ultimately, when a criminal case is brought to trial, this could (partly) influence the judge's assessment of compliance with the reasonable term. To answer the central question, five sub-questions were formulated about prioritization, type of criminal case, management, monitoring, and bottlenecks.

Legislation and policy

The obligation to handle matters expeditiously in favor of a reasonable term is laid down in international laws and regulations. This obligation as stated in these international treaties is valid in Sint Maarten and has been implemented in local laws and regulations, including the Constitution and the Penal Code and Criminal Procedure Code. A reasonable period of time has been defined in the case law of the European Court of Human Rights (ECtHR) as a maximum period of two years. In criminal cases, a judgment must therefore be rendered within a maximum of two years (from the first act of prosecution).

Furthermore, there is no general and/or specific written policy at strategic or operational level for the turnaround time of cases. According to the investigative services and the Public Prosecutor's Office, there is no need for this either. This is because the lead time of cases generally does not cause any issues at the moment. The Council, however, considers it desirable that policy be formulated over time.

Lead time investigations

The Council has not been able to gain insight into whether or not the lead time of the entire criminal justice chain is expeditious. However, based on the figures, the interviews and the number of sentence reductions in the period under review, the Council concludes that the speedy handling of criminal cases has been improving in recent years. However, in order to really be able to say something about the lead time of and between the organizations and thus the chain-long lead time, it is important to ensure that the registration and the systems used are compatible with each other. This is currently not the case.

The lack of general preconditions such as capacity, expertise and resources in the services affects the throughput time, especially in more complex cases. However, the investigative services nevertheless succeed in generally handling the investigations expeditiously. This is because the judicial organizations focus on prioritizing, managing and monitoring cases, for the benefit of, among other things, the lead time. At the KPSM, this is entrusted to a steering group consisting of members of the OM and the KPSM. At the LSM, the National Detectives Coordination Committee (CCLR) consisting of members of the OM and the LSM is responsible for this. However, it remains a challenge for the services to maintain (monitor) progress, especially in complex cases.

A shortage of hearing capacity at the Court in Sint Maarten can also possibly play a role in being able to settle cases in the first instance expeditiously and thus within a reasonable period of no more than two years. At present, the planning of cases by the OM is still within acceptable terms. Cases are planned by the OM six months in advance for hearings. However, the OM expects this to be eight months soon, while in the recent past there was still room to plan things three months in advance.

Case type and prioritization

The Council examined the influence of the type of criminal case on the lead time. The lead time of, in particular (in terms of evidence), simple cases as a result of the Justice as Soon as Possible (JASAP) work method, or the handling of cases within 6 hours, is going well. Crucial to this are the short lines of communication between the OM and the KPSM and the timely decision of the OM in a case. Simple cases, usually shooting incidents, are also usually dealt with in a timely manner by the LSM. However, it remains a challenge for the services to maintain (monitor) progress, especially in complex cases. Due to the lack of capacity at both services, the prioritization of cases is very necessary. The strict prioritization of cases by the CCLR has had a positive effect with regards to controlling and monitoring cases by the LSM.

Steering and monitoring

The Council also looked at how the steering of criminal cases takes place. The OM (leader investigation) steers the investigation, and the services are responsible for carrying out investigative actions within the investigation. This means that the necessary investigative actions are prioritized, controlled and monitored by the services themselves. The OM has a greater steering role in complex cases than in simple cases. This is the case when it comes to stopping an investigation because of feasibility, for example.

With regard to monitoring, the Council examined which instruments judicial organizations have at their disposal to monitor criminal cases. To promote the operational management and monitoring of affairs, the organizations use various types of consultation and information systems. There are positive developments, especially with regard to the latter. The OM's PRIEM (Parquet Registration and Information Management System) system has been further developed and management reports can be produced. In addition, the Actpol-system of the KPSM was recently expanded with a detective module and the LSM has built its own information system. The Council does see opportunities in the field of registration and the interconnection of the systems used. Including generating usable data and calculating the lead time of a case within the entire chain.

Finally, the Council looked at the bottlenecks related to the expeditious handling of criminal cases in favor of a reasonable term. The steering and monitoring of cases by the KPSM encounters a number of bottlenecks. The fact that there is only one team leader for the General Investigation Department (AR) instead of the official 2 FTEs means a high workload that has consequences for the steering and monitoring of cases. The Council considers this a very vulnerable situation and calls attention to it. The workload of the detectives is also high. This sometimes has negative consequences for the timely handling of cases for the hearing. Finally, the quality of the files also deserves the necessary attention. The LSM also still lacks the necessary capacity and expertise to handle complex cases.

General conclusion

With its inspection, the Council intended to examine to what extent the judicial organizations are equipped to handle criminal cases expeditiously. Despite the identified indirect and external bottlenecks, the judicial organizations are currently sufficiently equipped to deal with criminal cases in the first instance expeditiously in favor of a reasonable term. The Council still sees possibilities, particularly with regard to the preconditions for carrying out the work and the registration and systems used. The Council therefore hopes that the following recommendations can contribute to a

further improvement in the lead time of criminal cases. If the investigation and prosecution could be quicker, the Council believes that efforts should be made to do so to the benefit of both suspects and victims.

Recommendations

The Council recommends the following to the Minister of Justice of Sint Maarten:

Table 1. Recommendations

	To the Minister of Justice
1	Develop strategic goals for an efficient allocation of the available resources in relation to the objectives in consultation with the investigative services.
2	Ensure that the JASAP work method is evaluated by the investigative services for even better results.
3	Encourage the investigative services to continue to free up capacity for the JASAP work method to ensure continuity.
4	Ensure that the preconditions (e.g., capacity) of the investigative services are met to meet the increasing needs and to enable them to (continue to) conduct investigations expeditiously.
5	In the context of steering and for the benefit of an expeditious lead time, ensure that the registration and the systems used by the investigative services and the Public Prosecutor's Office are set up in such a way that the lead time of both the organizations and the chain is clear.
	To the Minister of Justice regarding the OM
6	Engage in consultation with the Court as soon as possible about possibilities to increase the hearing capacity.
7	Ensure that there is more insight into the affairs of the AR, for example by carrying out a clean-up campaign together with the KPSM.

1. Inleiding en aanleiding

1.1 Inleiding

De Raad voor de rechtshandhaving (hierna: de Raad) is belast met de algemene inspectie van de verschillende diensten en instellingen die deel uitmaken van de justitiële keten in Curaçao, Sint Maarten en op Bonaire, Sint Eustatius en Saba en de effectiviteit en kwaliteit van de justitiële samenwerking. De inspecties hebben betrekking op de effectiviteit, de kwaliteit van de taakuitoefening en het beheer. Daarnaast is de Raad belast met de algemene inspectie van de kwaliteit en effectiviteit van de justitiële samenwerking tussen de landen.¹

De Raad heeft in zijn jaarplan voor 2022 een aantal onderwerpen opgenomen. Eén van de onderwerpen is een onderzoek naar de doorlooptijd van strafzaken in de strafrechtketen.

Aanleiding

Op grond van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (artikel 6, eerste lid) EVRM heeft eenieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. Het recht op behandeling van een zaak binnen een redelijke termijn is in diverse uitspraken van de Hoge Raad der Nederlanden (Hoge Raad) naar voren gekomen. De rechter kan gevolgen verbinden aan het niet in acht nemen van dat recht door de justitiële instanties.

Volgens een arrest van de Hoge Raad geldt bij de berechting van een zaak in eerste aanleg als uitgangspunt dat de behandeling van de zaak ter terechtzitting dient te zijn afgerond met een eindvonnis binnen maximaal twee jaar nadat de op zijn redelijkheid te beoordelen termijn is aangevangen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.² Een uitzondering dient evenwel te worden aangenomen voor de gevallen waarin de verdachte in verband met de zaak in voorlopige hechtenis verkeert, en/of het strafrecht voor jeugdigen is toegepast. In zulke gevallen behoort de zaak in eerste aanleg binnen zestien maanden te zijn afgedaan, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden/factoren. Enkele factoren die volgens de Hoge Raad van invloed kunnen zijn op de duur van een zaak zijn de ingewikkeldheid van de zaak, de invloed van de verdachte en/of zijn raadsman op het procesverloop, en de wijze waarop de zaak door de bevoegde autoriteiten is behandeld (o.a. de voortvarendheid).

Dit onderwerp raakt de kern van het functioneren van de keten van strafrechtspleging. De geloofwaardigheid en legitimiteit van opsporing en vervolging zijn gediend met een efficiënte afhandeling van onderzoeken. Dat een onderzoek voortvarend dient te worden opgepakt is namelijk een omstandigheid waar de rechter rekening mee houdt bij het bepalen van een eventuele overschrijding van de redelijke termijn van maximaal twee jaar. Het is daarom van belang om, binnen de vastgestelde (wettelijke) kaders (van tijd) strafrechtelijke onderzoeken uit te voeren en af te ronden. Ook de sociale gevolgen voor iemands leven als hij lange tijd in onwetendheid verkeert is hier van belang. Dit geldt voor zowel de verdachte als het slachtoffer.

Op Sint Maarten heeft als voorbeeld een zaak de publiciteit gehaald ten aanzien (van onder meer) de doorlooptijd. De betrokkenen hadden namelijk strafvermindering gekregen omdat er te veel tijd verstreken was tussen de veroordeling (2018) en het moment waarop door de overheid een daad van vervolging jegens de verdachten werd verricht, zodanig dat verdachte moest begrijpen dat er strafvervolging tegen hem zou volgen. Dat laatste vond in 2015 plaats.³ Onder een daad van vervolging

---

¹ Rijkswet van 7 juli 2010 tot regeling van de instelling, taken en bevoegdheden van de Raad voor de rechtshandhaving van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba (Rijkswet Raad voor de rechtshandhaving).

² ECLI:NL:HR:2008:BD2578

³ ECLI:NL:OGEM:2018:109

wordt verstaan: iedere formele daad uitgaande van het openbaar ministerie of rechter om in de fase voorafgaand aan de tenuitvoerlegging tot een uitvoerbare gerechtelijke beslissing te geraken.⁴ In deze zaak was er dus sprake van een overschrijding van de redelijke termijn van twee jaar.

Dit onderzoek stond oorspronkelijk gepland voor 2018. Er waren toen signalen dat strafzaken in de opsporingsfase en bij het Openbaar Ministerie Sint Maarten (OM) lang bleven liggen. Het onderzoek is wegens omstandigheden uitgesteld en in 2022 uitgevoerd.

1.2 Doel van het onderzoek

Oorspronkelijk beoogde de Raad de doorlooptijd van de gehele strafrechtketen (ketenlange doorlooptijd) alsook de doorlooptijd per ketenpartner in kaart te brengen. Bij het vooronderzoek van de Raad bleek echter dat de doelstelling van het in kaart brengen van de doorlooptijd niet valt te realiseren vanwege gebrek aan en/of niet op elkaar aansluitende gegevens. Zo vindt bijvoorbeeld registratie door de verschillende organisaties plaats op basis van de voor hun werkzaamheden relevante onderwerpen. De Raad heeft daarom zijn doelstelling aangepast. Met het huidige onderzoek beoogt de Raad inzicht te krijgen in de mate waarin de justitiële organisaties toegerust zijn om een strafzaak voortvarend en daarmee ten gunste van de redelijke termijn af te handelen. De eventuele knelpunten die daarbij een rol spelen worden door de Raad aangekaart en er worden aanbevelingen aangedragen. Niet alleen ten behoeve van de betrokken justitiële organisaties, maar ook van de slachtoffers en de verdachten.

1.3 Centrale vraagstelling en toetsingskader

Centrale vraag

In hoeverre zijn de justitiële organisaties toegerust om strafzaken voortvarend ten gunste van een redelijke termijn af te handelen?

Ter beantwoording van de centrale vraag zijn de volgende deelvragen opgesteld:

- a. Hoe worden de strafzaken geprioriteerd?
- b. Wat voor invloed heeft de soort strafzaak op de doorlooptijd?
- c. Hoe vindt de sturing op de strafzaken plaats?
- d. Welke instrumenten hebben de justitiële organisaties tot hun beschikking om strafzaken te monitoren?
- e. Wat zijn de knelpunten met betrekking tot het voortvarend afhandelen van strafzaken ten gunste van een redelijke termijn?

Toetsingskader

Voor de beantwoording van de geformuleerde deelvragen is een toetsingskader opgesteld met behulp van wet- en regelgeving, jurisprudentie, beleid, onderzoeksrapporten en overige relevante informatie. Uit deze documenten is naar voren gekomen dat de aspecten wettelijk kader en beleid, prioritering, sturing en monitoring bepalend zijn voor de doorlooptijd. De Raad zal daarom de huidige praktijk van de justitiële organisaties onderzoeken door deze hieraan te toetsen. De Raad zal ook kijken naar mogelijke interne- en externe factoren die van invloed zijn op de doorlooptijd van strafzaken, zoals bijvoorbeeld: personele capaciteit, expertise en middelen (de beheersaspecten).

Bij het Korps Politie Sint Maarten (KPSM), de Landsrecherche Sint Maarten (LSM) en het OM zal met name naar de prioritering en voortvarendheid van de behandeling (sturing en monitoring) van

---

⁴ ECLI:NL:PHR:2021:480

strafzaken worden gekeken en bij welke soort (ingewikkeldheid) strafzaken de doorlooptijd een rol speelt.

Definitiebepaling doorlooptijd

De Raad verstaat onder de doorlooptijd de tijd die per organisatie nodig is voor de (efficiënte) afhandeling van een strafzaak vanaf datum instroom tot aan datum uitstroom.

Hierbij is datum instroom bij de diensten en het OM de registratiedatum van een strafzaak bij de betreffende organisatie en is de datum uitstroom bij de diensten de datum van oplevering van een strafzaak aan het OM en voor het OM de datum van beoordeling van een strafzaak.

1.4 Reikwijdte van het onderzoek

Het onderzoek heeft betrekking op de periode van 2018 tot en met 2021. De Raad bekijkt in dit onderzoek een deel van de doorlooptijd, zijnde het moment dat er een opsporingsonderzoek wordt geregistreerd tot en met de beoordeling van het OM over de (verdere) vervolging. Het onderzoek richt zich niet op het volgende.

(De doorlooptijd bij) Het Gerecht wordt buiten beschouwing gelaten aangezien die organisatie buiten de bevoegdheid van de Raad valt. De Raad wees er reeds in paragraaf 1.2 op dat het onderzoek zich richt op de toerusting van de organisaties. Het exact bepalen van de doorlooptijd van en tussen organisaties dan wel de keten is als zodanig niet meegenomen vanwege de registraties die niet op elkaar aansluiten. Wel zal daar waar mogelijk zoveel als mogelijk inzicht daarin worden gegeven. De Raad richt zich derhalve op de aspecten die van invloed zijn op een voortvarende doorlooptijd van de organisaties KPSM, LSM en het OM en de mogelijke gevolgen daarvan ten gunste of ten nadele van de redelijke termijn.

Daarnaast gaat de Raad in deze inspectie niet uitgebreid in op de werkprocessen van de diensten. Deze processen zijn namelijk reeds in eerdere rapporten van de Raad beschreven en de Raad verwijst daar dan ook naar. Het betreft de rapporten: *'Het opsporingsproces door de recherche'*⁵, *'Het OM in de incidentgerichte opsporing in Sint Maarten'*⁶, *'Doorlichting Landsrecherche'*⁷ en *'Selectiviteit in het opsporings- en vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie'*⁸.

1.5 Methode van onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd aan de hand van literatuuronderzoek en interviews met portefeuillehouders, (beleids)adviseurs en medewerkers van de justitiële organisaties/instanties die een (wettelijke) rol vervullen bij het opsporen en vervolgen van strafzaken.

Dit onderzoek is in vijf fasen uitgevoerd:

1. oriëntatiefase: globale verdieping in het onderwerp ten behoeve van het bepalen van de insteek van het onderzoek en het schrijven van het plan van aanpak.
2. *deskresearch*: literatuuronderzoek, uitwerking van het theoretisch/juridisch kader en voorbereiding van de interviews.
3. dataverzameling: het uitvoeren van interviews en het opvragen van cijfers.
4. analyse en rapportage: aan de hand van de hoofd- en deelvragen analyseren van de verzamelde informatie en opstellen van het concept inspectierapport.
5. wederhoor en vaststelling: de respondenten zijn in de gelegenheid gesteld te reageren op de conceptrapportage, waarna eventuele opmerkingen zijn verwerkt en het

⁵ Raad voor de rechtshandhaving, (2013). Het opsporingsproces door de recherche in Sint Maarten. Inspectieonderzoek van de Raad voor de rechtshandhaving naar het functioneren van het opsporingsproces van de recherche van het korps politie Sint Maarten.

⁶ Raad voor de rechtshandhaving, (2013). Het OM in de incidentgerichte opsporing in Sint Maarten

⁷ Raad voor de rechtshandhaving, (2021). Inspectieonderzoek doorlichting Landsrecherche.

⁸ Raad voor de rechtshandhaving, (2015). Selectiviteit in het opsporings- en vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie in Sint Maarten.

definitieve rapport door de Raad is vastgesteld en aangeboden aan de minister van Justitie.

1.6 Leeswijzer

Na het inleidende hoofdstuk 1 zijn in hoofdstuk 2 de bevindingen over het wettelijke kader omschreven en zijn in hoofdstuk 3 de aspecten die relevant zijn voor de doorlooptijd van strafzaken binnen de strafrechtketen weergegeven. Hoofdstuk 4 bevat de analyse met conclusie en aanbevelingen.

2. Achtergrondinformatie: wettelijk kader

2.1 Inleiding

Het wettelijk kader is altijd het uitgangspunt voor justitiële organisaties. De Raad heeft uit internationale en nationale wet- en regelgeving geput om vast te stellen welke kaders er gelden voor de betrokken justitiële organisaties binnen de strafrechtketen voor het voortvarend behandelen van strafzaken ten gunste van een redelijke termijn in Sint Maarten.

2.2. Verdragen en nationale wet- en regelgeving

Internationale Verdragen

Op internationaal gebied zijn het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (art. 14)⁹, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) (art. 6)¹⁰ en het Verdrag inzake de rechten van het kind (art. 40)¹¹ het meest van belang voor het onderwerp doorlooptijd. Deze verdragen zijn ook van toepassing in Sint Maarten. In de verdragen worden respectievelijk de termen “undue delay”, “within a reasonable time”, en “without delay” gebruikt om het belang aan te geven van het behandelen en berechten van (straf)zaken binnen een redelijke termijn.

Verder volgt uit jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) dat lidstaten moeten zorgen voor effectieve rechtsmiddelen waarmee de overschrijding van ‘de redelijke termijn’, zoals bepaald in het voorgenoemde artikel 6 EVRM, kan worden voorkomen en moet de burger de schade die hij door de overschrijding van ‘de redelijke termijn’ lijdt vergoed krijgen.¹²

Nationale wet- en regelgeving

In artikel 26 van de Staatsregeling van Sint Maarten staat dat: ‘Een ieder bij het vaststellen van zijn burgerlijke rechten en verplichtingen en bij een vervolging wegens een strafbaar feit recht heeft op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak, binnen een redelijke termijn door een onafhankelijke en onpartijdige rechterlijke instantie. (...)’.¹³ Daarnaast staat er in artikel 27 lid 2 van dezelfde Staatsregeling dat: ‘Een ieder die gearresteerd is of gedetineerd, overeenkomstig het eerste lid, onder c, van dit artikel, onverwijld voor een rechter moet worden geleid en het recht heeft binnen een redelijke termijn berecht te worden of hangende het proces in vrijheid te worden gesteld.’¹⁴

In hoofdstuk 1 is reeds aangegeven dat volgens een arrest van de Hoge Raad bij de berechting van een zaak in eerste aanleg als uitgangspunt geldt dat de behandeling van de zaak ter terechtzitting dient te zijn afgerond met een eindvonnis binnen maximaal twee jaar nadat de op zijn redelijkheid te beoordelen termijn is aangevangen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden.

---

⁹Article 14, paragraph 1: In the determination of any criminal charge against him, everyone shall be entitled to the following minimum guarantees, in full equality: (c) to be tried without undue delay.

¹⁰Article 6, paragraph 1: In the determination of his civil rights and obligations or of any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal established by law. Judgement shall be pronounced publicly but the press and public may be excluded from all or part of the trial in the interests of morals, public order or national security in a democratic society, where the interests of juveniles or the protection of the private life of the parties so require, or to the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice.

¹¹Article 40, paragraph 2 iii: To this end, and having regard to the relevant provisions of international instruments, States Parties shall, in particular, ensure that: To have the matter determined without delay by a competent, independent and impartial authority or judicial body in a fair hearing according to law, in the presence of legal or other appropriate assistance and, unless it is considered not to be in the best interest of the child, in particular, taking into account his or her age or situation, his or her parents or legal guardians.

¹² Kudla vs. Poland 26 oktober 2000.

¹³ Artikel 26 Staatsregeling Sint Maarten.

¹⁴ Artikel 27 lid 2 Staatsregeling van Sint Maarten.

Volgens de wet- en regelgeving is respectievelijk de recherche van de politie verantwoordelijk voor de opsporing van strafbare feiten¹⁵, het OM voor de opsporing en vervolging¹⁶ en het Gerecht voor de berechting¹⁷. Het OM heeft daarbij de leiding over de opsporingsonderzoeken van de politie en stuurt deze ook aan (zie verder paragraaf 3.2.5). Op grond van het opportuniteitsbeginsel is het OM ook bevoegd te beslissen om een strafzaak niet te onderzoeken of niet voort te zetten. Ofwel heeft het OM de bevoegdheid af te zien van vervolging.

Het Wetboek van Strafvordering (WvSv)¹⁸ is voor deze organisaties leidend voor wat betreft het bepalen van de termijn waarbinnen opsporingshandelingen in een onderzoek moeten plaatsvinden, voor het bewaken van de voortgang in strafzaken en voor de vervolging. In het WvSv worden geen (specifieke) termijnen genoemd waarbinnen strafrechtelijke onderzoeken (in de voorfase) dienen te worden afgerond. In het WvSv wordt in verschillende artikelen telkens de term “*zo spoedig mogelijk*” gebruikt om de aan te houden termijn aan te duiden. Het is daarom niet nodig om al deze artikelen op te sommen. Hieronder wordt er een aantal artikelen weergegeven ter illustratie:

- in artikel 89 lid 1 WvSv is bepaald dat de verdachte *zo spoedig mogelijk*, doch uiterlijk binnen vierentwintig uren nadat de tenuitvoerlegging van het bevel tot verlenging van de in verzekeringstelling een aanvang heeft genomen, voor de rechter-commissaris wordt geleid. De raadsman is bevoegd daarbij aanwezig te zijn. Hij wordt in de gelegenheid gesteld de nodige opmerkingen te maken;
- in artikel 207 lid 1 WvSv is bepaald dat indien de officier van justitie naar aanleiding van het ingestelde opsporingsonderzoek van oordeel is, dat vervolging moet plaatshebben, hij daartoe *zo spoedig mogelijk* over gaat.

Naast de meer algemeen geformuleerde term *zo spoedig mogelijk*, gelden er ook meer specifieke termijnen gedurende het opsporingsproces. Zo is er in de artikelen 83 en 87 van het WvSv bepaald dat de officier van justitie of de hulpofficier tijdens het onderzoek kan bepalen dat een verdachte ter beschikking van justitie zal blijven en daarvoor op een aan te duiden plaats in verzekering zal worden gesteld. Een dergelijk bevel is hoogstens twee dagen van kracht maar kan bij dringende noodzaak eenmaal worden verlengd met hooguit acht dagen. Voorts staat er in de artikelen 92 en 93 van het WvSv dat de rechter-commissaris, op de vordering van de Officier van Justitie (OvJ), een bevel tot bewaring (voorlopig hechtenis) van de verdachte kan verlenen. Het bevel tot bewaring is van kracht gedurende een door de rechter-commissaris te bepalen termijn van ten hoogste acht dagen, die ingaat op het ogenblik van de tenuitvoerlegging. Deze kan ook eenmaal verlengd worden met hooguit acht dagen.

---

¹⁵ Rijkswet politie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba artikel 7 lid a.

¹⁶ Rijkswet openbaar ministerie van Curaçao, van Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba artikel 9 lid b.

¹⁷ Rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie artikel 4 lid 1 b.

¹⁸ Landsverordening van 5 november 1996 houdende vaststelling van een nieuw Wetboek van Strafvordering.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Wettelijk kader en beleid

3.1.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen in de praktijk met betrekking tot de verplichting van justitiële organisaties om een zaak binnen een redelijke termijn af te doen, op grond van verschillende (inter)nationale wetten. Ook worden de gevolgen bij berechting door de rechter besproken wanneer deze verplichting niet wordt nagekomen.

3.1.2 Wettelijk kader

Criterion: Ingevolge internationale verdragen heeft eenieder recht op een eerlijke en openbare behandeling van zijn zaak binnen een redelijke termijn. De desbetreffende verdragen zijn geldig voor Sint Maarten. En de daaruit voortvloeiende internationale verplichtingen zijn geïmplementeerd in nationale wet- en regelgeving. In het geval termijnen worden overschreden staan de rechter sancties ter beschikking.

Wettelijk kader

De verplichtingen zoals genoemd in de internationale verdragen in hoofdstuk 2 zijn opgenomen in de Staatsregeling en verschillende landsverordeningen. Uit het onderzoek zijn van geen knelpunten gebleken op het gebied van het wettelijk kader.

Het OM en de opsporingsdiensten geven allen aan dat ernaar gestreefd wordt om de onderzoeken ‘zo spoedig mogelijk’ af te ronden. De eerdergenoemde wettelijke vereisten en jurisprudentie zijn daarbij leidend.

Jurisprudentie termijnoverschrijding

Zoals in eerdere hoofdstukken is aangegeven bedraagt volgens jurisprudentie de redelijke termijn om recht te spreken maximaal twee jaar, tenzij de verdachte bijvoorbeeld in voorlopige hechtenis verkeert en/of het strafrecht voor jeugdigen is toegepast. Dan is de maximale termijn korter. Het Gerecht in eerste aanleg op Sint Maarten heeft diverse uitspraken gedaan waarin specifiek rekening werd gehouden met de (overschrijding van de) redelijke termijn en waar als gevolg daarvan strafkorting werd toegepast. Bijvoorbeeld op 11 november 2018 werd er in een dergelijke strafzaak door de verdediging een beroep gedaan op overschrijding van de redelijke termijn. De rechter heeft toen het volgende overwogen:

“De verplichting om binnen een redelijke termijn recht te spreken is onder meer gegrond op het ook te Sint Maarten geldende artikel 6, eerste lid, van het EVRM. De termijn vangt aan vanaf het moment dat zijdens de overheid een daad van vervolging jegens verdachte is verricht, zodanig dat verdachte moest begrijpen dat er strafvervolging tegen hem zou volgen. In het algemeen geldt dat de strafzaak vanaf dat moment binnen twee jaar dient te worden afgerond.

In dit geval merkt het Gerecht als eerste daad van vervolging aan de huiszoeken die hebben plaatsgevonden op 13 oktober 2015. Sedertdien zijn ruim drie jaren verstreken. Er is derhalve sprake van een overschrijding van de redelijke termijn. Het Gerecht zal daarmee in de straftoemeting rekening houden.”¹⁹

In de praktijk houdt de rechter rekening met de redelijke termijn. In de onderzochte periode van 2018 tot en met 2022 zijn er een tiental uitspraken gedaan waarin onder meer termijnoverschrijding aan

¹⁹ ECLI:NL:OGEAM:2018:111

de orde was. Van die uitspraken heeft het Gerecht in Eerste Aanleg in Sint Maarten in vijf uitspraken geoordeeld dat sprake was van overschrijding van de redelijke termijn. In tabel 3 worden deze uitspraken weergegeven.

Tabel 3. Uitspraken Gerecht in Eerste Aanleg inzake overschrijding redelijk termijn (2 jaar).

Nummer	Datum uitspraak	(Ketenlange) Doorlooptijd	Sanctie
ECLI:NL:OGEAM:2018:109	28/11/2018	13/10/2015 – 28/11/2018	In beginsel betrof het een deels onvoorwaardelijke gevangenisstraf welke door de rechter in verband met de overschrijding van de redelijke termijn is gematigd tot een boete, een voorwaardelijke gevangenisstraf en ontzegging van het recht van de verdachte om een overheidsambt uit te oefenen.
ECLI:NL:OGEAM:2018:110	28/11/2018	13/10/2015 – 28/11/2018	In beginsel betrof het een gedeeltelijk onvoorwaardelijke gevangenisstraf, welke door de rechter in verband met de overschrijding van de redelijke termijn is gematigd tot een boete, een voorwaardelijke gevangenisstraf en ontzegging van verdachtes recht een overheidsambt uit te oefenen.
ECLI:NL:OGEAM:2018:111	28/11/2018	13/10/2015 – 28/11/2018	In beginsel betrof het een boete van ANG. 75.000,-, welke door de rechter in verband met de overschrijding van de redelijke termijn is gematigd tot een geldboete van 50.000,-.
ECLI:NL:OGEAM:2019:33	05/06/2019	Halverwege december 2016 – 05/06/2019	Er was volgens de rechter geen sprake van een overschrijding van dusdanig lange duur of door dusdanige omstandigheden veroorzaakt. Het Gerecht heeft volstaan met de enkele constatering dat de redelijke termijn is overschreden.
ECLI:NL:OGEAM:2021:56	07/05/2021	07/09/2018 – 07/05/2021	In beginsel betrof het 30 maanden met aftrek voorarrest, welke door de rechter in verband met de overschrijding van de redelijke termijn is gematigd tot 27 maanden met aftrek van voorarrest.

Bron: *rechtspraak.nl*

3.1.3 Beleid

criterium Er is beleid door de justitiële organisaties opgesteld ten aanzien van de doorlooptijd van strafzaken, dat wordt nageleefd.

Op strategisch niveau zijn het ministerie van Justitie (voor wat betreft de beheersaspecten), het OM/ Parket Procureur Generaal (PPG) (leider opsporingsonderzoek) en de diensthoofden (operationele inzet) verantwoordelijk voor de (gezamenlijk) sturing van de diensten om de gestelde doelen, waaronder sturing op de doorlooptijd te kunnen realiseren (zie ook hierna para 3.2.5.1.). De Raad heeft echter in het verleden vaker geconstateerd dat er geen strategische visie/beleid is voor de diensten en dat de doelen die er zijn vaak niet kunnen worden bereikt door een structureel gebrek aan personeel en middelen. De waan van de dag is dan bepalend voor de manier waarop de beschikbare middelen door de diensten worden ingezet.

Het ministerie van Justitie geeft aan geen rol te hebben in het opstellen van beleid over de doorlooptijd van strafzaken. Volgens het ministerie levert de doorlooptijd in strafzaken op dit moment geen knelpunten op. Wel geeft het ministerie ook aan hier beperkt zicht op te hebben aangezien zij alleen verantwoordelijk is voor de beheersaspecten van de lokale opsporingsdiensten, zoals capaciteit. De onderwerpen in dit kader worden met de diensten alleen vanuit een beleids- en prioriteitsoogpunt besproken. De doorlooptijd van strafzaken valt hier niet onder, aldus het ministerie. Het ministerie merkt verder op dat zij ook geen invloed kunnen dan wel willen uitoefenen op de doorlooptijd van individuele strafzaken. Het ministerie is wel voornemens om beleid over de doorlooptijd in het algemeen onder de aandacht te brengen bij de daarvoor verantwoordelijken door middel van een agendapunt. Verder kunnen de prioriteiten van de minister van invloed zijn op de manier waarop bijvoorbeeld de capaciteit van het KPSM wordt ingezet en daarmee indirect van invloed zijn op de doorlooptijd van de onderzoeken. Er kan namelijk gekozen worden om bijvoorbeeld

een bepaalde soort criminaliteitsprobleem te prioriteren, waardoor andere zaken in de wacht gezet moeten worden.

Het OM/PPG stelt dat er op Sint Maarten geen schriftelijk beleid vanuit het OM is opgesteld over de doorlooptijd van strafzaken en dat er ook geen afspraken met de diensten hierover zijn gemaakt. Volgens het OM/PPG is er ook geen beleid nodig, omdat de doorlooptijd van strafzaken momenteel geen knelpunten oplevert. Ook gezien de kleinschaligheid en het huidige verloop is er geen beleid nodig op dit moment, aldus het OM/PPG. De strafzaken worden regelmatig door het OM doorgenomen en de zaakofficier is verantwoordelijk voor het in de gaten houden van de doorlooptijd van zijn eigen zaken. Daarnaast zijn er ook geen ketennormen voor de doorlooptijd van de verschillende soorten strafzaken opgesteld. Dit is bijvoorbeeld wel het geval in Nederland.

De Landsrecherche Sint Maarten heeft de volgende richtlijn opgesteld voor wat betreft de duur van onderzoeken: incidentgerichte (simpele) onderzoeken duren maximaal drie maanden en probleemgerichte (complexe) onderzoeken duren gemiddeld zes maanden of langer. Deze richtlijn is volgens de LSM in het jaarplan 2022 van de LSM bekendgemaakt en aan de minister van Justitie in het 'operationele plan 2022' van de LSM gecommuniceerd. Het is de bedoeling om de richtlijn op te nemen in een werkprocesbeschrijving. De richtlijn is nog niet geïmplementeerd binnen de organisatie. Het huidige werkproces van de LSM is dat als er een opdracht van de Procureur-Generaal (PG) wordt verkregen om een onderzoek te starten er altijd een plan van aanpak gemaakt wordt waarin wordt aangegeven wat er gedaan moet worden in het onderzoek (opsporingshandelingen), binnen welke termijn en hoeveel capaciteit ervoor nodig is. De termijn wordt door de rechercheurs geschat op basis van ervaring, de soort zaak (complex/simpel) en de opsporingshandelingen die vereist zijn. Het behalen van een termijn blijft echter wel lastig, omdat gaandeweg het onderzoek nieuwe informatie ertoe kan leiden dat het langer duurt dan in eerste instantie gepland, aldus geïnterviewden van de LSM (zie verder 3.2.4).

Een maand voor de zittingsdag verstrekt het OM een zittingslijst aan het KPSM. De zaken daarop worden dan zo spoedig mogelijk (als dit niet al is gebeurd) afgerond. Het KPSM hanteert geen richtlijnen voor (streef)termijnen voor het afronden van het onderzoek, wel wordt er in de zaken streefdata vermeld voor de verschillende opsporingshandelingen (zie verder paragraaf 3.2.4).

Alle geïnterviewde diensten geven aan dat het ontbreken van beleid over de doorlooptijd van strafzaken momenteel geen knelpunten oplevert.

3.2 Doorlooptijd strafzaken

3.2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de onderwerpen zicht op (ketenlange) doorlooptijd, prioritering, sturing en monitoring van zaken behandeld. Verder komen andere factoren, zoals de soort zaak, capaciteit en middelen, die direct en indirect een rol spelen op de doorlooptijd ook aan bod.

3.2.2 Zicht op (ketenlange) doorlooptijd

Criterion: Er is zicht op de doorlooptijden van de gehele strafrechtketen (ketenlange doorlooptijd). En er is zicht op de doorlooptijd van de afzonderlijke organisaties.

Oorspronkelijke doel van de inspectie was om onder meer inzicht te verkrijgen in de doorlooptijd van strafzaken in de gehele strafrechtketen (ketenlange doorlooptijd) en de doorlooptijd binnen de

afzonderlijke organisaties, echter na inventarisatie van de informatiesystemen in gebruik bij de justitiële diensten en van de beschikbare gegevens tijdens het vooronderzoek blijkt dat registratiegegevens van de ene ketenpartner (vrijwel) niet te relateren zijn aan gegevens van een andere ketenpartner, dit omdat verschillende unieke ‘*identifiers*’ voor strafzaken gehanteerd worden. Hierdoor is het niet mogelijk voor de Raad om binnen de inspectie periode een ketenlange doorlooptijd van de strafzaken te berekenen. Wel is het voor de Raad mogelijk om de data die zijn opgevraagd bij de diensten te gebruiken om een beeld te schetsen van de doorlooptijd binnen de afzonderlijke organisaties (per ketenpartner). Het gaat dan met name om de datum van instroom en uitstroom. Deze gegevens zijn bij de desbetreffende paragrafen opgenomen.

3.2.3 Doorlooptijd in de opsporings- en vervolgingsfase

Criterium: Het opsporen en vervolgen van strafbare feiten vindt voortvarend plaats.

Opsporing

Het ministerie wijst erop dat er voor 2018 meerdere zaken waren die door de diensten niet voortvarend werden afgerond en daardoor als het “*zwaard van Damocles*” boven het hoofd van de verdachten bleef hangen. Het zou niet zo lang mogen duren voordat een verdachte weet waar hij aan toe is, aldus het ministerie. Dit is de laatste periode anders. De komst van het Team Bestrijding Ondernijning (TBO) in 2016 wordt door het ministerie als een “*positieve invloed*” gezien in bijvoorbeeld ondernijningszaken of zaken waarbij ambtenaren of bestuurders zijn betrokken. Dit omdat dit soort zaken niet langer bij de lokale diensten stagneren vanwege de complexiteit van de zaak en het gebrek aan middelen om deze voortvarend af te ronden. Het ministerie is momenteel van mening dat de doorlooptijd van strafzaken bij de diensten niet te lang duurt en dat de strafzaken voortvarend worden opgepakt en daardoor de overschrijding van de redelijke termijn mogelijk niet in het geding is. Het ministerie laat weten dat het inherent aan een zaak is dat het tijd in beslag neemt maar dat de diensten erop inzetten om deze ‘*zo spoedig mogelijk*’ af te handelen. Echter kunnen specifieke niet aan de doorlooptijd gerelateerde randvoorwaarden voor het opsporen en vervolgen van strafbare feiten van invloed zijn op het al dan niet afronden van zaken door de diensten, zoals ook uit eerdere onderzoeken²⁰ van de Raad blijkt. En daarmee kunnen ze ook van invloed zijn op de uiteindelijk afdoening bij het Gerecht binnen een redelijke termijn. Bijvoorbeeld het capaciteitstekort van het Korps Politie Sint Maarten kan van negatieve invloed zijn op de doorlooptijd (zie verder prioritering). Het ministerie geeft verder aan dat de doorlooptijd van een zaak ook negatief beïnvloed kan worden als de randvoorwaarden van andere instanties ook niet op orde of beperkt zijn. Zo moet er volgens het ministerie bijvoorbeeld voldoende zittingscapaciteit beschikbaar zijn bij het Gerecht.

Vanuit de advocatuur wordt ook aangegeven dat (het gebrek aan) capaciteit bij de diensten een rol speelt bij de doorlooptijd van zaken. Er wordt aangegeven dat hoewel het wenselijk is dat bijvoorbeeld het KPSM de zaken sneller afrondt dan dat zij nu doen, dat momenteel vrijwel wel binnen een aanvaardbare termijn gebeurt.

Volgens het OM/PPG is de doorlooptijd van het KPSM voor wat betreft eenvoudige zaken in orde. Zaken die het KPSM rond krijgt, worden doorgaans voortvarend afgerond en worden vaak succesvol op zitting afgedaan. Echter zijn er ook (meer complexere) zaken die niet opgelost kunnen worden en daarom blijven liggen. De knelpunten die in dit verband worden genoemd zijn met name capaciteit, middelen en (technische) expertise. In deze gevallen is dus niet de langere doorlooptijd een issue,

²⁰ Raad voor de rechtshandhaving, (2019). Reviewonderzoek naar de implementatie van de aanbevelingen betreffende het opsporings- en vervolgingsbeleid van het Openbaar Ministerie in Sint Maarten.

maar is het wel een gevolg van de omstandigheden dat deze zaken door de genoemde knelpunten niet kunnen worden opgepakt, aldus het OM/PPG. De hiervoor genoemde knelpunten gelden ook voor de LSM.

Een geïnterviewde van de LSM licht toe dat het kunnen behalen van een zo kort mogelijke doorlooptijd voor onderzoeken van met name grotere/complexe zaken alleen realistisch is als er sprake is van een volwaardig onderzoeksteam, waarbij de benodigde capaciteit, kennis, expertise en middelen aanwezig zijn.

Vervolging

Tijdens de inspectie Algehele review aanbevelingen (2021), waarin onder meer het eerdergenoemde rapport over het opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM werd gereviewd, constateerde de Raad dat er ten aanzien van de doorlooptijd van strafzaken een aantal punten van belang was. De Raad constateerde onder meer dat het al dan niet behalen van de beoogde doorlooptijd van zaken mede afhankelijk was van de beschikbare zittingscapaciteit. En dat terwijl de afhandeling van kleine zaken redelijk vlot liep het ingewikkeld was voor het OM om de grote zaken ingepland te krijgen. Wat hier ook nog bij speelde was dat Sint Maarten toen nog niet over zijn eigen strafrechters beschikte.²¹

Het OM/PPG geeft aan dat momenteel de gemiddelde duur voordat een zaak op zitting kan worden gepland en op zitting komt ongeveer een half jaar bedraagt. Hoewel het OM/PPG aangeeft hier tevreden mee te zijn, geven zij ook aan een dubbel gevoel hierbij te hebben. Dit omdat het KPSM en de LSM onderbezet zijn. Als de randvoorwaarden voor het opsporen en vervolgen van strafbare feiten van de diensten op orde worden gebracht - en dan met name die voor de AR van het KPSM en de LSM - dan zal dit gevolgen hebben voor de doorlooptijd van zaken. Dit omdat de diensten potentieel meer zaken zullen aanleveren en er dan onvoldoende zittingscapaciteit beschikbaar zal zijn. Als gevolg daarvan moeten er dan weer zaken geprioriteerd worden en zullen andere zaken moeten wachten om ingepland te kunnen worden op zitting met een langere doorlooptijd als gevolg. Het OM zal dan zoals gebruikelijk in gesprek moeten gaan met het Gerecht voor meer zittingscapaciteit en er kunnen dan ook afspraken gemaakt worden met de diensten over de doorlooptijd, aldus het OM/PPG.

Momenteel wordt de zittingscapaciteit van januari 2023 (zes maanden vooruit) al ingepland en is de verwachting van het OM/PPG dat dit binnenkort acht maanden wordt, terwijl twee jaar geleden (2020) er nog ruimte was om zaken drie (3) maanden vooruit in te plannen. De gemiddelde termijn van zes (6) maanden is geen formele afspraak met het Gerecht, maar hetgeen nu in de praktijk aangehouden wordt, aldus het OM/PPG.

Hoewel zaken volgens het OM binnen een normale termijn worden beoordeeld en de redelijke termijn momenteel vrijwel niet wordt overschreden, is de situatie volgens het OM niet ideaal. Met name in lopende zaken waarin personen uit voorlopige hechtenis zijn ontslagen, wil het OM een termijn van maximaal twee maanden aanhouden om de zaak ter terechtzitting te brengen. Daarom is dit het moment om met het Gerecht in gesprek te gaan over een eventuele uitbreiding van het aantal zittingen, aldus het OM. Dit is ook ten gunste van slachtoffers.

Sinds augustus 2019 beschikt het Gerecht in Sint Maarten over een permanente strafrechter.²² Echter

---

²¹ Raad voor de rechtshandhaving, (2021). Algehele review aanbevelingen. Deelonderzoek 2: Criminaliteitsbestrijdingsfonds; Opsporings- en vervolgingsbeleid OM; Tenuitvoerlegging van geldboetes, schadevergoedingen en ontnemingen; Het Om in de incidentgerichte opsporing; Samenwerking tussen parketten OM.

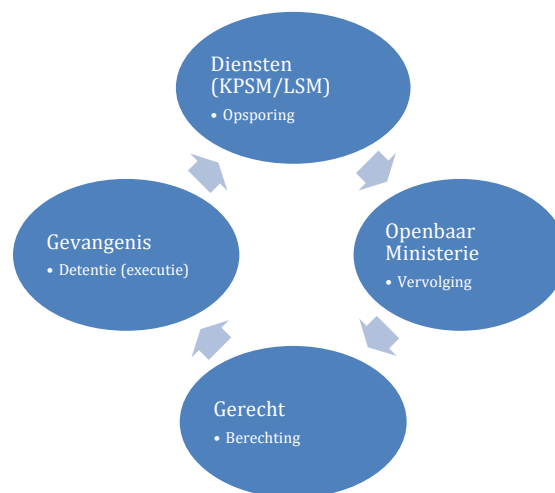
²² <http://www.dutchcaribbeanlegalportal.com/news/publications/77-lectures/9246-toespraak-hofpresidentk-eunice-saleh-bij-installatie-rechters-sint-maarten>

wijst het OM/PPG erop dat de zittingscapaciteit over het algemeen gezien schaars is. Er moet ook rekening mee gehouden worden dat het parket in eerste aanleg in Sint Maarten maar over vier Officieren van Justitie (OvJ's) beschikt en er maar één strafrechter beschikbaar is voor de behandeling van zaken. Desondanks kan volgens het OM/PPG het overgrote deel van de zaken binnen zes maanden bij het Gerecht worden gepland ter behandeling. Het uitgangspunt blijft dat het OM een zaak “zo spoedig mogelijk” behandelt (zie verder paragraaf 3.2.4). Vanuit de advocatuur wordt gesteld dat de termijn voor de behandeling van een zaak nu beter is geworden sinds er permanent een strafrechter op het eiland is gevestigd. Verder zou de beschikbare zittingscapaciteit volgens een geïnterviewde advocaat van de drukte afhangen en kan het tussen de drie à vier maanden variëren, maar ook vijf à zes maanden of een jaar duren voordat een zaak op zitting kan komen. Echter blijft de doorlooptijd volgens deze geïnterviewde ruim binnen de maximale redelijke termijn en zijn er de laatste tijd geen strafkortingen door de rechter in zaken toegepast.

De geïnterviewde advocaat meent wel dat zaken die zich goed lenen voor snelrecht sneller op zitting afgedaan kunnen worden. Deze vinden momenteel pas na gemiddeld 2 à 3 maanden plaats. Dit terwijl de voorbereiding van de zaak niet veel tijd zou kosten en de zaak vrij eenvoudig is, aldus deze geïnterviewde.

Hierna zijn de verschillende fasen visueel weergegeven.

Figuur 1. Relatie partners strafrechtketen.

3.2.4 Soort zaak en prioritering

criterium: Er vindt prioritering van strafzaken plaats waarbij de opsporingsindicatie en impact leidend zijn. Er wordt rekening gehouden met de soort zaak en de invloed daarvan op de doorlooptijd.

Volgens geïnterviewden zijn de volgende factoren van invloed op de lengte van de doorlooptijd van verschillende soorten zaken: prioritering, of er wel of geen verdachte in beeld is, het horen van getuigen, het verkrijgen van extern opgevraagde informatie (bijvoorbeeld een reclasseringsrapport of psychiatrische rapport), het verkrijgen van bewijs vanuit het buitenland (bijvoorbeeld een rapport van het Nederlands Forensisch Instituut) en het inzetten van bijzondere opsporingsbevoegdheden. Het

KPSM geeft aan dat een zaak ook vertraging kan oplopen als bijvoorbeeld een slachtoffer zwaar mishandeld is en niet gelijk een verklaring kan afleggen. Ook zijn er naast de opsporingshandelingen ook andere aspecten, zoals de beschikbaarheid van een advocaat voor de verdachte, die van invloed kunnen zijn op de duur van een zaak. Indien er niet direct een advocaat beschikbaar is moet daarop gewacht worden en duurt de zaak langer.

De geïnterviewden van de verschillende diensten geven aan dat de soort zaak, bijvoorbeeld een eenvoudige zaak of complexe zaak of het soort delict, bijvoorbeeld huiselijk geweld, de prioritering van een zaak bepaalt en daarmee ook van invloed is op de doorlooptijd. Dit omdat andere zaken daardoor bijvoorbeeld in de wacht gezet moeten worden.

Het OM/PPG geeft aan dat in specifieke gevallen er specifieke termijnen gelden, wat ook gevolgen heeft voor de prioritering van zaken. In zaken met een verdachte in voorlopige hechtenis zijn er specifieke termijnen voor onder meer de inverzekeringstelling, de bewaring en gevangenhouding. Dit soort zaken moet daarom geprioriteerd worden ten opzichte van zaken met zogenaamde 'vrijevoeters'. In de eerstgenoemde zaken kan het namelijk gebeuren dat de voorlopige hechtenis wordt opgeheven als de wettelijke termijnen niet in acht zijn genomen. In gevallen waarin bijvoorbeeld de maximale duur van de inverzekeringstelling onverhoopt is verlopen kan de rechter-commissaris wel rauwelijks de inbewaringstelling bevelen.

Korps Politie Sint Maarten

Soort zaken en prioritering

Het eerdergenoemde rapport over het OM in de incidentgerichte opsporing (2013) bevat een omschrijving van de wijze waarop strafzaken door het KPSM worden geprioriteerd.²³ Nog altijd werkt het KPSM met een verdeling in prio-1, prio-2 en prio-3 zaken.²⁴ De prioritering bepaalt hoe snel een zaak wordt opgepakt (de urgentie) en hoe de beschikbare capaciteit wordt ingezet. Zaken waarbij de verdachte op heterdaad is betrapt hebben prioriteit, omdat daar harde termijnen gelden. Bij incidenten met een hoge prioriteit moeten bepaalde opsporingshandelingen door het KPSM direct plaatsvinden om bewijs veilig te stellen. Getuigen bijvoorbeeld, worden direct gehoord in verband met mogelijk collusiegevaar en het risico dat ze zich op een later tijdstip niet meer kunnen herinneren wat er precies is gebeurd. Camerabeelden moeten ook snel veiliggesteld worden omdat ze overschreven kunnen worden of niet meer terug te vinden zijn.

De Algemene recherche (AR) geeft aan dat de afdeling over voldoende basismiddelen beschikt om de voorgenoemde handelingen te verrichten en dat dit dus geen knelpunten oplevert voor wat betreft de doorlooptijd. Volgens een geïnterviewde van de AR zou er nog efficiënter dan momenteel gewerkt kunnen worden als de AR de beschikking zou krijgen over meer laptops. Ook de aanschaf van softwareprogramma's om camerabeelden sneller te kunnen bekijken zou deels de doorlooptijd positief beïnvloeden. Daarnaast wordt de mogelijkheid om op locatie pv's op te maken en af te drukken genoemd als mogelijke verbetering van de doorlooptijd. Dit zou ook voordelen kunnen

---

²³ Raad voor de rechtshandhaving, (2013). Het OM in de incidentgerichte opsporing in Sint Maarten. Incidentgerichte opsporing is: Het proces van opsporen waarbij naar aanleiding van een melding, ontvangen informatie, een of meer aangiften dan wel een of meer aangehouden verdachten een zo efficiënt mogelijk reactief onderzoek wordt uitgevoerd.

²⁴ Als prioriteit (prio) 1 zaken zijn aangemerkt moord/doodslag, verkrachting, overvallen (brut geweld, gebruik vuurwapens). Als prio-2 zaken zijn aangemerkt geweldsdelicten (m.u.v. eenvoudige mishandeling in de meest eenvoudige vorm), overige zedendelicten, brandstichting met gemeen gevaar voor leven of goed, woninginbraken, handel/bezit van vuurwapens, in- en uitvoer van drugs, lokale handel in harddrugs en mensenhandel/smokkel. Als prio-3 zaken zijn aangemerkt eenvoudige mishandeling (in de meest eenvoudige vorm), vermogensmisdriven niet zijnde woninginbraken, vernieling en overige misdrijven.

hebben in situaties waarbij slachtoffers/getuigen in het ziekenhuis zijn opgenomen.

Het KPSM geeft in wederhoor aan dat er zes laptops beschikbaar zijn voor de verschillende onderzoeksteams waaronder ook de AR. Deze laptops worden verstrekt op basis van de behoeften van de teams. Verder is er een draagbare printer ter beschikking van de teams en is het KPSM in het bezit van de nodige software om beelden uit te lezen.

Het gebrek aan kennis en expertise binnen de AR speelt wel een rol bij de doorlooptijd van zaken, aldus de AR. Daarnaast is *timemanagement* en het kunnen prioriteren van de werkzaamheden een punt van aandacht binnen de AR. Naast deze interne factoren zijn er ook externe factoren die van invloed kunnen zijn op de doorlooptijd. De AR is soms afhankelijk van de aanlevering van informatie door andere afdelingen zoals forensische opsporing of externe organisaties zoals het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). Ook het tijdig verkrijgen van (kwalitatief goede) pv's van de Basis Politie Zorg (BPZ) is een punt van zorg.

Er is een stuurgroep die uit leden van het OM en het KPSM bestaat welke eens in de vier à vijf weken overlegt. Tijdens dit overleg wordt de prioritering van grote zaken (prio-1 zaken zoals overvallen, drugs, mensensmokkel en moord) bepaald en de opsporingsindicatie, ernst van het feit en maatschappelijke impact zijn hierin leidend. Daarnaast worden ook de lopende zaken gemonitord. Volgens het KPSM wordt specifiek ook de doorlooptijd van zaken in de stuurgroep gezamenlijk afgesproken en gemonitord. Door het KPSM worden ook projectvoorstellen (haalzaken) ingebracht in de stuurgroep. Vervolgens wordt besloten of het al dan niet wordt opgepakt en voor hoe lang. Het OM/PPG geeft aan dat als een afgesproken termijn voor bijvoorbeeld een opsporingshandeling niet wordt behaald dat dit met het KPSM wordt besproken. Het niet halen van de termijn is vaak aan de orde door verschuivingen van de prioriteiten door incidenten of door externe vertraging, bijvoorbeeld omdat het KPSM in afwachting is van informatie van derden. Er wordt als concreet voorbeeld aangegeven dat naast de beperkte capaciteit van de diensten ook de forensische opsporing (onderzoek door het NFI) voor vertraging kan zorgen in een onderzoek omdat het gemiddeld twee maanden kan duren voordat resultaten bekend zijn. Sint Maarten beschikt daarnaast niet over een patholoog-anatoom of een eigen onderzoeksarts, hetgeen problematisch is in zaken met bijvoorbeeld dodelijke slachtoffers.

In het geval een stuurgroep-zaak te lang loopt en er geen kans is op succes wordt de zaak gestopt. Volgens het OM/PPG komt het wel voor dat er bij het stuurgroepoverleg wordt besloten om één à twee zaken te stoppen. Dit wordt als normaal beschouwd. Op deze manier kunnen andere zaken die wel haalbaar zijn prioriteit krijgen.

Het KPSM wijst er voorts op dat door de grote hoeveelheid zaken die door het KPSM bij het OM worden aangeleverd er ook door het OM geprioriteerd moet worden. Het gevolg daarvan is echter dat kleine zaken langer blijven liggen. Dit is het KPSM opgevallen omdat zij op een dagelijkse basis eind-processen-verbaal (pv's) inleveren, welke vervolgens niet (allemaal) op de maandelijkse zittingslijsten van het OM staan. Het KPSM geeft aan dat als dit aan de orde is er overleg hierover plaatsvindt met het OM om te achterhalen waarom dit is.

Volgens het KPSM is er door het OM, het KPSM en de reclassering een protocol opgesteld over de aanpak van zaken op het gebied van relationeel geweld. Dit soort zaken hebben prioriteit op andere zaken en worden door het KPSM met voorrang opgepakt. Ook is er in dergelijke zaken meestal sprake

van een verdachte in voorlopige hechtenis. Het OM/PPG geeft aan dat de gemiddelde doorlooptijd van zaken van relationeel geweld van het incident tot aan de beoordeling van de zaak een dag tot drie weken is.

De AR behandelt zowel prio-1 zaken als prio-2 en prio-3 zaken. De teamleider AR ontvangt de eerdergenoemde zittingslijst van het OM en op basis daarvan worden met de rechercheurs ad hoc termijnen afgesproken, want er is geen specifiek beleid over de te hanteren termijn. Volgens de AR wordt er een streefdatum van twee weken gehanteerd, tenzij de zittingsdatum over een maand is. De afspraak tussen het OM en het KPSM is dat het eind-pv minimaal een maand voor de zittingsdatum van de zaak bij het OM moet worden ingeleverd. Het komt ook soms voor dat er een paar zaken op de lijst staan die nog niet zijn afgerond (en dus 'gemist' zijn). In die gevallen wordt er dan een hogere prioriteit aan de zaak gegeven en wordt er druk op gezet door de teamleider om het af te ronden. Aan de hand van de zittingslijst kan het KPSM ook controleren welke pv's er al bij het OM binnen zijn. Volgens het KPSM komt het voor dat de eind-pv's niet tijdig worden ingeleverd en de oorzaak daarvan kan zowel bij het KPSM als bij het OM liggen. Bij het KPSM vormt de AR op dit moment het grootste knelpunt in dit verband. De aansturing hierin vereist meer aandacht dan die het momenteel krijgt. Het komt ook voor dat eind-pv's tijdig zijn ingeleverd bij het OM, maar dat de OvJ bepaalde handelingen vlak voor de terechtzitting gedaan wil hebben en dan de druk opvoert. Dan moeten de verzoeken met spoed worden behandeld, aldus het KPSM.

Eenvoudige zaken (prio-3) worden door het KPSM en het OM ondervangen door middel van Justice as Soon as Possible (JASAP). De JASAP werkwijze houdt in dat eenvoudige zaken binnen 6 uur (6-uurs zaken) worden afgedaan. Er wordt direct een beslissing genomen door het OM en de zaak wordt direct afgehandeld. Het OM/PPG geeft aan dat de piketofficier dagelijks naar het politiebureau gaat om de zaken door te spreken en dat er voor de meeste zaken binnen 48 uur een beslissing wordt genomen. De doorlooptijd van dit soort zaken is daarom kort. Mocht er nader onderzoek nodig zijn dan wordt het een 'normale' zaak met een langere doorlooptijd.

Het KPSM geeft aan dat de piketofficier door een gebrek aan capaciteit bij het OM niet meer zoals afgesproken dagelijks aanwezig is op het politiebureau maar dit momenteel één à twee keer per week is voor algemene zaken (waaronder JASAP). Echter door de korte lijnen met het OM, kan er direct contact gelegd worden (bijvoorbeeld telefonisch of per email) zodat er niet gewacht moet worden totdat de piketofficier langskomt en dit dus niet ten koste gaat van de doorlooptijd van JASAP-zaken.

Volgens geïnterviewden van het KPSM en het OM/PPG heeft de JASAP werkwijze een (positieve) impact gehad op het aantal zaken dat afgehandeld kan worden. Dit komt omdat er bij deze vrij eenvoudige zaken vrijwel meteen een beslissing wordt genomen door de OvJ. Hierdoor stagneren zaken niet meer en komt dit ten goede van het aantal plankzaken. De doorstroming van zaken is ook goed, waardoor er nu ook meer overzicht bij het OM is van alle zaken die gedraaid worden.

In- en uitstroom van zaken

Het KPSM heeft aan de Raad overzichten verstrekt met de datum van instroom (datum registratie) van strafzaken bij het KPSM en de datum van uitstroom (datum registratie) van strafzaken van het KPSM die naar het OM zijn toegezonden. De overzichten betroffen onder meer de onderzoeksperiode van de Raad, zijnde 2018 tot en met 2021. Het ging in die periode om in totaal 1.386 (2018: 330, 2019: 389, 2020: 276, 2021: 391) geregistreerde strafzaken. Om een indruk te geven van de doorlooptijden van de behandeling van zaken door het KPSM heeft de Raad drie van de meest voorkomende strafbare

feiten, zijnde mishandeling, diefstal en drugsgelateerde zaken, in de genoemde periode bezien en daarvan telkens per jaar 10 willekeurige zaken geselecteerd.²⁵ Vervolgens heeft de Raad de duur van de onderzoeken berekend aan de hand van de data. Tabel 4 bevat het door de Raad samengestelde overzicht. De tabel geeft voor elk jaar voor de tien zaken de datum instroom, de datum uitstroom, het soort feit en de doorlooptijd in dagen. Voor wat betreft de doorlooptijd kan er het volgende in de tabel worden gezien. In 2021 liep de doorlooptijd uiteen van 5 dagen tot en met 140 dagen (van enkele dagen tot ruim 4 maanden) en voor 2020 liep het uiteen van 16 tot en met 251 dagen (van iets meer dan twee weken tot ruim 8 maanden). Voorts liep de doorlooptijd in 2019 uiteen van 19 tot en met 161 dagen (van bijna 3 weken tot aan ruim 5 maanden) en voor 2018 uiteen van 9 tot en met 317 dagen (van iets meer dan een week tot ruim 10 maanden). Uit het overzicht dat is geleverd kon niet opgemaakt worden wat voor soort zaak (bijvoorbeeld eenvoudig of complex) het betrof.

Tabel 4. In- en uitstroom strafzaken KPSM 2018 -2021.

2021	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort feit	Duur (dagen)
1	18/01/2021	17/02/2021	Mishandeling	30
2	22/01/2021	28/01/2021	Diefstal	6
3	04/04/2021	12/05/2021	Mishandeling	38
4	15/04/2021	02/09/2021	Opiumlandsverordening	140
5	02/05/2021	16/09/2021	Diefstal	137
6	07/05/2021	08/07/2021	Mishandeling	62
7	16/08/2021	02/09/2021	Opiumlandsverordening	17
8	27/08/2021	10/11/2021	Diefstal	75
9	25/09/2021	30/09/2021	Opiumlandsverordening	5
10	02/12/2021	17/12/2021	Diefstal	15
2020	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort feit	Duur (dagen)
1	01/03/2020	22/07/2020	Mishandeling	143
2	14/03/2020	20/11/2020	Diefstal	251
3	30/04/2020	24/07/2020	Diefstal	85
4	01/05/2020	25/05/2020	Mishandeling	24
5	05/05/2020	25/05/2020	Opiumlandsverordening	20
6	07/05/2020	04/08/2020	Diefstal	89
7	20/06/2020	20/07/2020	Opiumlandsverordening	30
8	17/07/2020	07/10/2020	Mishandeling	82
9	15/09/2020	29/12/2020	Diefstal	105
10	07/10/2020	23/10/2020	Opiumlandsverordening	16
2019	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort feit	Duur (dagen)
1	24/01/2019	08/03/2019	Diefstal	43
2	01/02/2019	24/04/2019	Mishandeling	82
3	20/02/2019	13/03/2019	Mishandeling	21
4	20/02/2019	02/04/2019	Opiumlandsverordening	41
5	17/04/2019	25/09/2019	Diefstal	161
6	05/05/2019	12/06/2019	Mishandeling	38
7	02/06/2019	18/07/2019	Opiumlandsverordening	46
8	25/07/2019	13/08/2019	Mishandeling	19
9	05/08/2019	16/09/2019	Diefstal	42
10	26/10/2019	29/01/2020	Opiumlandsverordening	95
2018	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort feit	Duur (dagen)
1	12/02/2018	04/05/2018	Mishandeling	81
2	24/02/2018	07/01/2019	Mishandeling	317
3	14/03/2018	24/07/2018	Diefstal	132
4	17/04/2018	08/05/2018	Mishandeling	21
5	29/04/2018	08/05/2018	Opiumlandsverordening	9
6	12/06/2018	20/07/2018	Diefstal	38
7	25/08/2018	10/09/2018	Diefstal	16
8	09/09/2018	18/09/2018	Mishandeling	9
9	28/09/2018	19/06/2019	Diefstal	264
10	04/11/2018	06/08/2019	Opiumlandsverordening	275

²⁵ Sommige zaken in de aangeleverde overzichten betroffen meer dan één strafbare feiten (bijvoorbeeld diefstal in combinatie met mishandeling). De Raad koos ervoor zijn selectie te beperken tot zaken met slechts één strafbaar feit.

In tabel 5 is de gemiddelde doorlooptijd van de drie soorten feiten uit tabel 4 weergegeven. De tabel geeft voor elk soort feit de totale opgetelde duur in dagen van alle zaken over respectievelijk mishandeling, diefstal en opium weer. Ook is op basis daarvan de gemiddelde duur per zaak voor het desbetreffende soort feit weergegeven. Tenslotte worden ook de totale cijfers en het gemiddelde over de gehele periode genoemd.

Tabel 5. Gemiddelde doorlooptijd van de categorieën

2021	Soort feit	Totale duur alle zaken (dagen)	Gemiddelde duur per zaak (dagen)
	Mishandeling	130	43
	Diefstal	233	58
	Opiumlandsverordening	162	54
2020	Soort feit		
	Mishandeling	249	83
	Diefstal	530	132
	Opiumlandsverordening	66	22
2019	Soort feit		
	Mishandeling	160	40
	Diefstal	246	82
	Opiumlandsverordening	182	61
2018	Soort feit		
	Mishandeling	428	107
	Diefstal	450	112
	Opiumlandsverordening	284	142
2018 tm 2021	Soort feit	Totaal	
	Mishandeling	967	69
	Diefstal	1459	97
	Opiumlandsverordening	694	63

Landsrecherche

Soort zaken en prioritering

De eerste prioritering van de zaken van de LSM vindt plaats door de Coördinatie Commissie Landsrecherche. Daarbij wordt er rekening gehouden met de Aanwijzing taken en inzet Landsrecherche.²⁶ Het CCLR overleg vindt plaats tussen de hoofdofficier van justitie (HovJ), de coördinerend recherche officier (CRO) als gemandateerde van de PG, de beleidsmedewerker parket PG en het wnd. hoofd/ de wnd. coördinator operationele zaken (COZ) van de LSM. In de CCLR wordt de prioritering gezamenlijk bepaald. Dit kan erin resulteren dat bepaalde zaken noodgedwongen geparkeerd moeten worden. Ook wordt er door de CCLR gemotiveerd waarom er voor een bepaalde prioritering is gekozen. Door onder andere het gebrek aan capaciteit worden er op dit moment minder zaken door de CCLR aan de LSM toebedeeld. Nu is de afspraak dat er maar maximaal vijf onderzoeken tegelijk mogen lopen. Op deze manier wordt er aan de voorkant al rekening gehouden met de doorlooptijd. De prioritering is echter sterk afhankelijk van de waan van de dag (vaak schietincidenten), aldus het OM/PPG.

De LSM laat weten dat ze met het verloop van tijd meer ervaring hebben opgebouwd en dat de LSM daarom weet hoe er efficiënter aan een onderzoek gewerkt kan worden om dit sneller te kunnen

²⁶ Aanwijzing taken en inzet Landsrecherche (2016.02)

afronden. Ook kan de LSM de zaken beter afwegen en prioriteren. Voorts is de LMS nu bezig om de prioritering van zaken binnen de organisatie nog beter te stroomlijnen door middel van het opzetten van een informatiepoot²⁷. Dit was al aan de orde in het eerdergenoemde *'Inspectieonderzoek Doorlichting Landsrecherche'* (2021)²⁸ maar heeft ongeveer een half jaar stilgelegen. Nu is er weer ruimte om het op te pakken, aldus de LSM.

De bedoeling is dat alle informatie die bij de LSM binnenkomt eerst naar de informatiepoot gaat. De informatiepoot treedt in overleg met de informatieofficier waarbij er wordt gewogen of de zaak wordt opgepakt. Als er besloten wordt om de zaak op te pakken wordt er een preweegdocument gemaakt en wordt deze aan de CCLR voorgelegd. Vervolgens wordt er in de CCLR een beslissing genomen of er een verdiepend projectvoorstel geschreven dient te worden of dat het als opdracht aan de LSM ter onderzoek wordt overhandigd. Het voorgaande heeft betrekking op zaken die niet zodanig urgent zijn dat zij direct geprioriteerd moeten worden. Deze werkwijze zorgt ervoor dat de zaken beter gestroomlijnd worden. Op deze manier kan er ook beter geprioriteerd worden, wat ook de doorlooptijd ten goede komt. Voorts kan er meer informatiegestuurd gewerkt worden. Deze werkwijze is op schrift vastgelegd maar moet nog ingebed worden in de organisatie, aldus de LSM.

Volgens het OM/PPG worden de in de CCLR afgesproken doorlooptijden van de integriteits- en corruptieonderzoeken en onderzoeken naar financiële misdrijven vaak niet door de LSM behaald omdat dit complexe onderzoeken betreffen. Dit met name omdat de LSM een capaciteitstekort heeft. Zoals eerder aangegeven nemen volgens de interne richtlijnen van de LSM complexe zaken meer dan drie maanden in beslag.

De LSM geeft verder aan dat zowel het wnd. hoofd/ de Coördinator Operationele Zaken (COZ) als de CCLR een totaaloverzicht hebben van de zaken van de LSM. Er zijn momenteel drie zaken in verschillende stadia, waarvan een complexe en twee eenvoudige zaken. Door het kleine aantal zaken is het momenteel gemakkelijk om de voortgang te monitoren. Ook de kleinschaligheid van de organisatie draagt hieraan bij. Voorgaande zaken zijn allemaal haalzaken. Er staan geen lopende zaken in de wacht ('geparkeerde' zaken) en er is ook geen voorraad aan nog te onderzoeken zaken (plankzaken). Verder komen er volgens de LSM sinds 2020 nauwelijks grote zaken binnen (zie hiervoor). De LSM geeft aan dat het voorkomt dat zo een zaak dan aan het Recherche samenwerkingsteam/ Team Bestrijding Ondernijning worden toebedeeld. Volgens de LSM zijn vermoedelijk het capaciteitstekort en het ontbreken van een vast hoofd LSM hiervan de achterliggende oorzaak. In het geval er zich een nieuwe zaak aandient, worden op advies van de wnd. teamleider en het wnd. hoofd/ de COZ en in overleg met de CRO prioriteiten gesteld op basis van de beschikbare capaciteit. De CRO neemt de uiteindelijke beslissing.

---

²⁷De informatiepoot houdt zich bezig met het actief verzamelen van informatie over mogelijke strafbare feiten binnen de taakstelling van de LSM. De informatie die wordt verzameld door de informatiepoot is niet gelijk bestemd voor onderzoeken en is niet toegankelijk voor anderen binnen de LSM. Pas als de informatie veredeld is kan er bekeken worden of deze gebruikt kan worden ten behoeve van een onderzoek. De informatiepoot wordt bemenst door twee tactische rechercheurs die dit als taakaccent naast hun bestaande taken erbij hebben gekregen.

²⁸ Raad voor de rechtshandhaving, (2021). *Inspectieonderzoek Doorlichting Landsrecherche*.

De LSM geeft voorts aan dat de doorlooptijd van onderzoeken in het verleden problematisch is geweest en dat het is voorgekomen dat grote onderzoeken gaandeweg moesten worden geparkeerd vanwege andere prioriteiten die pas later weer konden worden opgepakt. Volgens de LSM heeft men hiervan geleerd en wordt er nu meer rekening gehouden met de doorlooptijd van zaken. Door andere prioriteiten kan de door de LSM gestelde termijn echter nog steeds langer duren dan gepland. Dit komt vooral door het gebrek aan capaciteit. Er is nog steeds geen nieuw hoofd en de twee vertrokken RST'ers zijn nog steeds niet vervangen. Ook kan geen financieel rechercheur worden geleverd omdat het RST daar zelf een tekort aan heeft.

Door de werving van twee nieuwe ervaren tactische rechercheurs in augustus van dit jaar kunnen er nu weer (meer) zaken (tegelijk) worden opgepakt. Dit wordt als een positieve ontwikkeling ervaren door de LSM. Vanwege onvoldoende specialiteiten/ expertise mag de LSM zowel in 2022 als 2023 werven van het ministerie, aldus de LSM.

Schietincidenten door politieambtenaren worden door de LSM als eenvoudige zaken geclassificeerd. Dit soort zaken wordt door de LSM redelijk snel afgerond door de druk dan wel de prioritering daarvan (zie tabel 6). Voorts zijn er in de 'werkinstructie schietincidenten' termijnen vastgelegd voor de afhandeling van dit soort zaken. Het OM/PPG geeft aan dat schietincidenten een negatieve invloed hebben op de doorlooptijden van de tot dan lopende onderzoeken van de LSM. Dit omdat een dergelijk incident direct opgepakt moet worden en de capaciteit van de LSM schaars is.

In- en uitstroom van zaken

De LSM heeft aan de Raad een overzicht verstrekt van de in- en uitstroom van onderzoeken in de periode 2018-2021 (2018:8, 2019:5, 2020:9, 2021:8). In die periode waren er van de totaal dertig onderzoeken, negen gerelateerd aan een schietincident.

Tabel 6 geeft voor elk jaar de datum instroom, de datum uitstroom, het soort onderzoek en de doorlooptijd in dagen van alle in dat jaar door de LSM geregistreerde zaken. Voor wat betreft de doorlooptijd kan er het volgende in de tabel worden gezien. In 2018 liep de doorlooptijd uiteen van 85 tot en met 1203 dagen (van iets minder dan 3 maanden tot iets meer dan 3 jaar). Desgevraagd geeft de LSM in wederhoor aan dat dit laatstgenoemde onderzoek een bijzonder lange doorlooptijd heeft gehad vanwege het gebrek aan capaciteit en de lage prioritering. Door middel van bijstand kon het onderzoek alsnog worden afgerond.

In 2019 liep de doorlooptijd uiteen van 66 tot en met 293 dagen (van iets meer dan 2 maanden tot aan ruim 9 maanden) In 2020 liep het uiteen van 49 tot en met 933 dagen (van iets meer dan een maand tot bijna 3 en een half jaar). Voor wat betreft de bijzonder lange doorlooptijd van 933 dagen geeft de LSM in wederhoor aan dat het een projectmatig onderzoek betreft die na het eerder afgerond onderzoek is opgepakt.

Voorts liep de doorlooptijd in 2021 uiteen van 53 tot en met 186 dagen (van anderhalf maand tot ruim 6 maanden).

Tabel 6. Duur onderzoeken LSM 2018 -2021.

2018	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort onderzoek	Duur (dagen)	Status
1	08/02/2018	21/09/2018	strafrechtelijk	225	Afgehandeld
2	13/03/2018	28/01/2020	strafrechtelijk	686	Afgehandeld
3	05/04/2018	29/09/2019	strafrechtelijk	542	Afgehandeld
4	05/06/2018	28/05/2019	strafrechtelijk	357	Afgehandeld
5	06/06/2018	24/01/2019	feitenonderzoek (schietincident)	232	Afgehandeld
6	18/09/2018	03/01/2022	strafrechtelijk	1203	Afgehandeld
7	16/10/2018	09/01/2019	feitenonderzoek	85	Afgehandeld
8	25/10/2018	23/01/2019	strafrechtelijk	90	Afgehandeld
2019	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort onderzoek	Duur (dagen)	Status
1	05/04/2019	10/06/2019	feitenonderzoek (schietincident)	66	Afgehandeld
2	20/05/2019	07/10/2019	strafrechtelijk	140	Afgehandeld
3	23/05/2019	11/03/2020	strafrechtelijk	293	Afgehandeld
4	04/07/2019	03/01/2020	feitenonderzoek (schietincident)	183	Afgehandeld
5	09/10/2019	02/01/2020	strafrechtelijk	85	Afgehandeld
2020	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort onderzoek	Duur (dagen)	Status
1	09/01/2020	05/02/2021	strafrechtelijk	393	Afgehandeld
2	03/03/2020	04/02/2021	strafrechtelijk	395	Afgehandeld
3	23/03/2020	05/05/2021	strafrechtelijk	408	Afgehandeld
4	23/05/2020	21/05/2021	strafrechtelijk	363	Afgehandeld
5	02/06/2020	22/12/2022	strafrechtelijk	933	Nog gaande
6	10/08/2020	19/11/2020	feiten/strafrechtelijk (schietincident)	101	Afgehandeld
7	30/11/2020	08/02/2021	feitenonderzoek (schietincident)	70	Afgehandeld
8	18/12/2020	05/02/2021	strafrechtelijk	49	Afgehandeld
9	26/12/2020	14/04/2021	strafrechtelijk	109	Afgehandeld
2021	Datum instroom	Datum uitstroom (OM)	Soort onderzoek	Duur (dagen)	Status
1	01/03/2021	15/06/2021	feiten/strafrechtelijk (schietincident)	106	Afgehandeld
2	12/03/2021	14/09/2021	strafrechtelijk	186	Afgehandeld
3	07/04/2021	15/07/2021	strafrechtelijk	99	Afgehandeld
4	22/07/2021	03/01/2022	feiten/strafrechtelijk (schietincident)	165	Afgehandeld
5	05/10/2021	17/01/2022	strafrechtelijk	104	Opgelegd
6	17/10/2021	09/12/2021	strafrechtelijk	53	Afgehandeld
7	09/11/2021	24/01/2022	strafrechtelijk	76	Opgelegd
8	21/12/2021	30/03/2022	feitenonderzoek (schietincident)	99	Afgehandeld

Openbaar Ministerie

In de paragraaf hiervoor is de prioritering door de stuurgroep en de deelname van het OM daarin al besproken. Ook zijn de prioritering van zaken die door de LSM worden gedraaid en de knelpunten hieromtrent beschreven. Het aansturen van zaken door het OM (o.a. JASAP, het zevenweken overleg en PRIEM ((Parket Registratie en Informatie Management Systeem)) wordt verder behandeld in de paragrafen over sturing en monitoring.

Prioritering

In zijn eerdergenoemde rapport met als onderwerp het opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM constateerde de Raad dat er voorbeelden waren van zaken waarin de vervolging lang op zich liet wachten en dat de (potentiële) justitiabele lange tijd in het ongewisse verkeerde over een beslissing tot al dan niet vervolgen. De Raad deed daarom de volgende aanbeveling richting de minister:

“Zorg dat het OM overeenkomstig de wet strafzaken binnen een redelijke termijn afdoet en zo spoedig

mogelijk een beslissing tot wel of niet vervolging neemt.”

In 2019 vond er een eerste review van dit rapport plaats, waarna er in 2021 een tweede review²⁹ volgde. Uit beide reviews bleek dat de aanbeveling deels was opgevolgd. Het OM was destijds bezig om meer controle te krijgen op de interne werkprocessen. Er werd in dit verband verwezen naar het zogenaamde ‘zevenwekenoverleg’³⁰ en het traject JASAP. Daarnaast zouden de meer omvangrijke rechercheonderzoeken binnen de stuurgroep worden besproken, welke de voortgang in de afdoening zou bewaken. Verder zou het de bedoeling zijn om het systeem PRIEM beter te gaan structureren en ook om met managementrapportages te gaan werken. Dit zou in de verdere ontwikkeling van het systeem meegenomen worden, zodat beter gestuurd kon worden op de doorlooptijden. Ten aanzien van de prioritering door het OM kwam in de reviewinspectie van 2021 naar voren dat naast het hebben van voldoende capaciteit en de gevolgen daarvan voor de doorlooptijd, het prioriteren en aansturen van zaken eveneens belangrijke voorwaarden waren in verband met een tijdige behandeling en afhandeling van zaken. Verder zou de prioritering van zaken door het OM als een knelpunt worden ervaren door de LSM.

Het OM/PPG merkt op dat door een gebrek aan capaciteit er bijvoorbeeld in zaken met een ‘vrije-voeter’ minder druk is bij de diensten om capaciteit in te zetten om het eind-pv af te ronden. Echter als de zaak op zitting moet verschijnen dan wordt er wel op ingezet om het eind-pv in te dienen. Het KPSM bevestigt dat er minder prioriteit wordt gegeven aan zaken met ‘vrije-voeters’. De Raad wijst in deze op een artikel in de krant³¹ waarbij wordt vermeld dat een pro-formazitting in de zaak van drie verdachten die op 20 juni 2022 zijn gearresteerd en op dat moment niet waren gedetineerd, is uitgesteld tot april 2023 omdat het politiedossier nog niet compleet is.

Het OM/PPG geeft verder aan dat er een hoge instroom van zaken is terwijl de zittingscapaciteit van het Gerecht beperkt is. Het OM/PPG vertelt dat in dit verband voor zaken met een hoge prioriteit, bijvoorbeeld jeugdzaken, er intern is afgesproken dat deze zaken en zaken met ‘*first offenders*’ sneller op de Transactie Openbaar Ministerie zitting (TOM-zitting) behandeld worden. Dit omdat het OM en enkele ketenpartners vonden dat de doorlooptijd van jeugdzaken te lang was.

TOM-zittingen geven het OM flexibiliteit en verlicht ook de zittingscapaciteit bij het Gerecht. Er worden volgens het OM nu vaker JASAP-zaken op de TOM-zitting behandeld. De zittingscapaciteit is daarom uitgebreid om dit te faciliteren. Nu is de zittingscapaciteit twee dagen in plaats van voorheen anderhalve dag en wordt er vanaf 1 oktober 2022 in plaats van een (1) TOM-zitting, twee (2) TOM-zittingen per maand georganiseerd. Soms worden ook thema zittingen georganiseerd waarbij kleinere zaken over hetzelfde onderwerp worden afgehandeld.

---

²⁹ Raad voor de rechtshandhaving, (2021). Algehele review aanbevelingen. Deelonderzoek 2: Criminaliteitsbestrijdingsfonds; Opsporings- en vervolgingsbeleid OM; Tenuitvoerlegging van geldboetes schadevergoedingen en ontnemingen; Het OM in de incidentgerichte opsporing; Samenwerking tussen parketten OM.

³⁰ Het ‘zeven weken overleg’ houdt in dat alle zaken die naar zitting moeten vooraf intern worden besproken aan de hand van een standaardformulier (checklist). Dit formulier met daarin alle punten die geregeld moeten zijn om een zaak “zittingsrijp” te krijgen wordt dan doorlopen.

³¹ The Daily Herald, 22-12-2022. *Two pro-forma hearings in unrelated drug investigations.*

TOM-zittingen en de mogelijkheid van geldboetes of een kleine werkstraf zijn van invloed op het kunnen afdoen van de zaak, wat ten gunste kan zijn van de doorlooptijd, aldus het OM. In het geval sprake is van recidive is de afspraak dat de zaak op zitting wordt gebracht en kan het niet via een TOM-zitting worden afgedaan. Bij de keuze voor een bepaalde afdoeningsmethode is de doorlooptijd weliswaar een factor maar niet een van de hoofdredenen om ergens wel of niet voor te kiezen. Andere factoren zoals recidive, belang van het slachtoffer en rechten van de verdachte zijn meer relevante factoren, aldus het OM/PPG.

Voorts is het volgens het OM/PPG afhankelijk van de soort zaak hoelang het gemiddeld duurt voordat het op zitting komt. Het OM krijgt van het Gerecht een zittingslijst aan de hand waarvan zij zaken inplannen. De interne afspraak bij het OM/PPG is dat een zaak pas na beoordeling wordt ingepland.

Het OM/PPG deelt verder mee dat voor het jaar 2022 er tot en met de maand augustus al 475 strafzaken door het OM geregistreerd zijn. Dit is volgens het OM/PPG vergeleken met andere jaren bijzonder hoog. Het OM/PPG geeft aan dat dit volgens hen betekent dat de politie er snel bij is bij zaken en mogelijk sneller is geworden in de afronding van zaken. Echter is de keten dan wel het systeem momenteel niet ingericht om de hoge toestroom van zaken te verwerken. De geregistreerde zaken zijn een mengsel qua soort zaken, want ze variëren van eenvoudige zaken tot aan complexe zaken.

Het OM heeft een aantal overzichten beschikbaar gemaakt voor de Raad door middel van PRIEM om inzage te bieden in de gemiddelde doorlooptijd op basis van de afdoening. Het OM registreert onder meer in PRIEM op welke datum het p-v van een zaak wordt ontvangen. De datum van instroom bij het OM is de datum waarop de zaak wordt geregistreerd in PRIEM. Tabel 7 geeft een overzicht weer van een willekeurige selectie door de Raad in de periode 2018 - 2021 (totale aantal zaken in 2018:150, 2019:234, 2020:131, 2021:172) van tien door het OM in elk jaar beoordeelde en afgedaan zaken. Voor elk jaar wordt de datum instroom (registratie), datum beoordeling, de doorlooptijd in dagen en de soort afdoening vermeld. Op basis daarvan kan een eerste beeld gevormd worden over de wijze van registratie, de duur van de behandeling van de zaak en de manier van afdoening. Voor wat betreft de doorlooptijd kan er het volgende in de tabel worden gezien. In 2018 liep de doorlooptijd uiteen van 4 tot en met 513 dagen (van enkele dagen tot 1 jaar en 4 maanden), voor 2019 liep het uiteen van 1 tot en met 306 dagen (een dag tot 10 maanden) en voor 2020 uiteen van 2 tot en met 462 dagen (enkele dagen tot een jaar en twee maanden). Voorts liep de doorlooptijd in 2021 uiteen van 0 tot en met 260 dagen (geen tot 8,5 maand). Uit het overzicht dat is geleverd kon niet opgemaakt worden wat voor soort zaak (bijvoorbeeld eenvoudig of complex) of soort delict het betrof.

Tabel 7. Beoordeling en afdoening strafzaken OM 2018 -2021.

2018	Registratie	Beoordeling	Duur (dagen)	Afdoening
1	05-01-2018	21-08-2018	231	DAGVAARDING
2	02-02-2018	11-05-2018	98	DAGVAARDING
3	07-03-2018	01-08-2019	513	DAGVAARDING
4	03-04-2018	22-06-2018	80	TRANSACTIE
5	29-05-2018	15-08-2018	78	DAGVAARDING

6	09-07-2018	13-07-2018	4	DAGVAARDING
7	09-08-2018	15-10-2018	67	DAGVAARDING
8	18-09-2018	31-10-2019	409	DAGVAARDING
9	16-11-2018	27-11-2018	13	DAGVAARDING
10	18-12-2018	18-10-2019	306	SEPOT
2019	Registratie	Beoordeling	Duur (dagen)	Afdoening
1	10-01-2019	24-01-2019	16	DAGVAARDING
2	29-01-2019	28-02-2019	32	DAGVAARDING
3	18-03-2019	22-05-2019	67	DAGVAARDING
4	15-06-2019	17-06-2019	156	DAGVAARDING
5	12-08-2019	11-06-2020	306	TRANSACTIE
6	02-09-2019	12-09-2019	11	DAGVAARDING
7	18-10-2019	18-10-2019	1	DAGVAARDING
8	01-11-2019	16-12-2019	45	DAGVAARDING
9	12-12-2019	22-06-2020	194	SEPOT
10	24-12-2019	18-03-2020	86	DAGVAARDING
2020	Registratie	Beoordeling	Duur (dagen)	Afdoening
1	08-01-2020	09-01-2020	2	DAGVAARDING
2	10-02-2020	10-06-2020	124	DAGVAARDING
3	07-05-2020	19-05-2020	13	SEPOT
4	08-06-2020	12-06-2020	6	DAGVAARDING
5	20-07-2020	06-06-2020	10	TRANSACTIE
6	08-09-2020	14-12-2021	462	SEPOT
7	09-10-2020	21-10-2020	12	DAGVAARDING
8	22-10-2020	23-08-2021	305	TRANSACTIE
9	19-11-2020	01-06-2021	194	DAGVAARDING
10	16-12-2020	25-02-2021	71	SEPOT
2021	Registratie	Beoordeling	Duur (dagen)	Afdoening
1	25-01-2021	25-01-2021	0	DAGVAARDING
2	10-02-2021	28-10-2021	260	SEPOT
3	01-03-2021	01-03-2021	0	SEPOT
4	06-04-2021	31-05-2021	55	DAGVAARDING
5	25-05-2021	27-05-2021	2	TRANSACTIE
6	28-07-2021	29-07-2021	1	DAGVAARDING
7	07-09-2021	08-12-2021	92	SEPOT
8	14-10-2021	14-10-2021	0	DAGVAARDING
9	22-11-2021	22-11-2021	0	DAGVAARDING
10	01-12-2021	27-12-2021	26	DAGVAARDING

3.2.5 Sturing en monitoring in het kader van de doorlooptijd

Criterion: De mensen en middelen van de diensten zijn afgestemd op de doelen. Een van de doelen is het voorkomen van het overschrijden van de redelijke termijn. Er wordt daarom sturing gegeven ten behoeve van de doorlooptijd van zaken van de opsporingsdiensten. Voorts vindt er in dat kader ook voortgangsbewaking plaats.

3.2.5.1 Strategische sturing

Overleg als sturingsmiddel

Om de (gezamenlijke) sturing van de diensten te bevorderen vinden er meerdere overleggen plaats waaronder de eerdergenoemde CCLR en het stuurgroep overleg (zie paragraaf 2.2.4). Daarnaast vindt er een driehoeksoverleg, een beheersoverleg en een OM-overleg plaats. Het driehoeksoverleg (de

minister van Justitie, de korpschef, de hoofdofficier van justitie en de procureur-generaal) is bedoeld om met name de beheersaspecten (o.a. mensen en middelen) van het KPSM te bespreken. Het ministerie geeft aan dat tijdens dit overleg het met name over capaciteit kwesties gaat. De geïnterviewden benoemden geen knelpunten ten aanzien van de diverse overlegvormen op het gebied van samenwerking.

In het beheersoverleg (secretaris-generaal, PG, minister van Justitie en diensthoofd LSM), dat volgens het ministerie minimaal twee keer per jaar plaatsvindt, wordt het beheer van de LSM besproken. Er wordt dan gesproken over de onderwerpen middelen, werving en capaciteit en er wordt gekeken in hoeverre er een oplossing gevonden kan worden voor de knelpunten, aldus het ministerie. Het ministerie geeft verder aan dat gezien het voortdurende capaciteitsprobleem van de LSM, dat dit een vast onderwerp is van gesprek. Ook de LSM geeft aan dat in gesprekken met het ministerie telkens gewezen wordt op het belang van voldoende capaciteit voor de organisatie om de werkzaamheden te kunnen verrichten. Het schrijvende gebrek aan capaciteit bij de LSM is ook onderwerp geweest van het eerdergenoemde rapport over de LSM van de Raad in 2020.

De doorlooptijd van de diensten is geen specifiek onderwerp van de verschillende bovengenoemde overlegvormen. Wel worden randvoorwaarden besproken die van invloed zijn op de realisatie van de doelstellingen van de diensten, waaronder ook de voortvarend behandeling van zaken ten gunste van een redelijke termijn.

Mensen en middelen

Uit eerdere inspecties van de Raad is al gebleken dat de justitiële diensten, waaronder het KPSM en de LSM, kampen met een structureel tekort aan mensen en middelen. Het ministerie wijst erop dat er nog steeds geen extra geld is voor de werving van personeel bij de verschillende diensten. Er is hier ook geen ruimte in de begroting voor. Daarbij komt dat het ministerie van Justitie in 2022 door het ministerie van Financiën is gevraagd om voor 2023 ruim ANG 1.3 miljoen te bezuinigen op de politie en meer specifiek ook te bezuinigen op overwerk en werving. Dit terwijl volgens het Landspakket niet bezuinigd mag worden op de operationele uitvoeringscapaciteit binnen justitie. De minister van Justitie heeft daarom in 2022 een brief gestuurd aan de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Nederland om aan te geven dat er ondanks de afspraken wordt bezuinigd op justitie en om te bespreken hoe hiermee om te gaan. Deze brief is niet openbaar gemaakt door de minister van Justitie. Mensen en middelen worden, zoals eerder aangegeven, gezien als randvoorwaarden om onder meer strafbare feiten voortvarend te kunnen onderzoeken en te vervolgen. In het geval het tekort aan mensen en middelen aanhoudt, zal dit er in de praktijk toe leiden dat de doorlooptijd van zaken bij de diensten niet zal worden verkort.

Het OM/PPG geeft aan dat zij richting het ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) in Nederland meerdere keren heeft aangekaart dat hoewel Nederland behoorlijk investeert in de Nederlandse diensten in de regio, zijnde het Recherchesamenwerkingsteam (RST), de Koninklijke Marechaussee (KMar) en de Kustwacht Caribisch Gebied (KW), dat de versterking van de landelijke diensten op de eilanden in vergelijking daarmee achterblijft (politiekorpsen, landsrecherches, OM en zittende

magistratuur). Dit zal tot serieuze knelpunten leiden als de KW, de KMar en het RST meer gaan opsporen, meer zaken draaien en afronden. Er wordt op het diablo-effect gewezen, namelijk dat als de landsoverstijgende diensten aan de voorkant versterkt worden, de andere opvolgende lokale diensten in de keten ook versterkt moeten worden om zo aan de vraag voor meer opsporing, vervolging en berechting te kunnen voldoen. De huidige investeringen door Nederland zullen leiden tot een nieuwe zaakstroom. Dit zal naar verwachting van negatieve invloed zijn op de doorlooptijden en het behalen van een redelijke termijn als onder andere het KPSM, de LSM, het OM en het Gerecht niet meegroeien qua mensen en middelen. Het OM/PPG geeft aan dat zij deze problematiek alleen kunnen aankaarten bij andere diensten omdat het OM niet over de beslissingen of het geld gaat.

Sturing op informatiesystemen

De Stichting Beheer ICT Rechtshandhaving (SBIR) is verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke ICT voorzieningen van een aantal partners binnen de rechtshandavingsketen in Sint Maarten. Het OM werkt bijvoorbeeld samen met de SBIR voor wat betreft PRIEM en het KPSM werkt met hen samen voor wat betreft Actpol, wat sinds kort ook een rechemodule heeft. In deze systemen vindt registratie van de in- en uitstroom van zaken plaats waarmee onder meer de doorlooptijd binnen de eigen organisatie berekend kan worden (zie 3.2.4).

Prestatieindicatoren

Volgens het jaarplan 2021 van het PPG maakt de PG in zijn rol als toezichthouder over de parketten prestatieafspraken over de te leveren kwaliteit en kwantiteit en worden deze opgenomen in de afzonderlijke jaarplannen van de parketten. In het jaarplan 2021 van het OM (SXM) zijn de volgende prestatieindicatoren opgenomen die van belang zijn voor dit onderzoek:

Tabel 8. Kengetallen en prestatie-indicatoren OM

Omschrijving	Kengetallen	Prestatie-indicator
Instroom processen-verbaal o.a. politie: Misdrijven (aantal parketnummers)	550	
Maximale voorraad (in bewerking/niet zittingsgereed): Misdrijven (percentage van de instroom)		30%

Momenteel heeft het parket weinig tot geen werkvoorraad en kan het als gezond worden getypeerd, aldus het OM/PPG. In overleg met de administratie is het de bedoeling om een zittingsvoorraad van ongeveer tien zaken op te bouwen om op die manier efficiënter met de zittingsruimte om te gaan. Het voorgaande heeft dan een positief effect op de doorlooptijd voor wat betreft die zaken. Het betreft hier wel zaken zonder een gedetineerde verdachte, aldus het OM.

De jaarplannen van de diverse opsporingsdiensten worden soms voorzien van prestatie indicatoren die bereikt moeten worden voor het komende jaar. De jaarverslagen geven dan weer in hoeverre de gewenste resultaten bereikt zijn. Het KPSM laat weten dat het OM in zijn jaarplan prestatie indicatoren opneemt, en het KPSM deze dan in hun jaarplan overneemt. Er zijn in de jaarplannen van het OM en het KPSM geen specifieke prestatie indicatoren gesteld in het kader van de doorlooptijd dat een effect kan hebben later in het proces op de redelijke termijn.

Het OM/PPG vertelt ook dat er geen prestatie indicatoren worden afgesproken met de diensten ten

gunste van de doorlooptijd. Het afspreken van prestatie indicatoren is volgens het OM/PPG voor de LSM nog toekomstmuziek. Er kunnen wel afspraken gemaakt worden, maar door de bekende knelpunten in de bestaande randvoorwaarden is het van tevoren al duidelijk dat deze niet behaald zullen worden.

In de jaarplannen van de LSM zijn er prestatie indicatoren opgenomen ten aanzien van de aantal zaken die gedraaid moeten worden. Volgens de LSM staat er in het jaarplan 2022 vermeld dat de LSM dit jaar vijf zaken moet draaien, waarvan twee projecten (grote zaken). De huidige drie onderzoeken die lopen zijn allemaal in 2022 toebedeeld. De LSM deelt verder nog mee dat zij al in 2021 hadden willen inzetten op termijnen (doorlooptijd) voor de onderzoeken en zich daaraan te houden. Maar gezien het aantal beperkte onderzoeken dat zij binnen hebben gekregen was dit niet nodig. Er wordt aangegeven dat er nu gewerkt wordt volgens de eerdergenoemde door de LSM opgestelde richtlijn over de duur van onderzoeken zodat kan worden gezien of de gehanteerde termijnen realistisch zijn.

3.2.5.2 Operationele sturing

Openbaar Ministerie

Overleg als sturings- en monitoringsinstrument

In het kader van het bewaken van de interne processen werkte het OM sinds 2019 met het ‘zevenweken overleg’ zo kon worden gelezen in het rapport van de Raad over het opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM.³² Tijdens deze huidige inspectie laat het OM weten dat het overleg tijdens de Covid-19 periode stil is komen te liggen en sindsdien niet meer is hervat. Dit wordt door het OM echter niet als een tekortkoming gezien, omdat er nu beter contact is tussen de administratie van het OM en de rechtbank. Er is een strakke controle op de voorbereiding van een zaak voor berechting, aldus het OM. De vereiste documenten worden gecontroleerd aan de hand van een checklist die in eerste instantie door de parketsecretaris wordt ingevuld.

Vervolgens verricht de administratie acht weken voor de zitting de voorbereidingen daarvoor. Aan de hand van de door de parketsecretaris ingevulde checklist wordt nagegaan of er nog informatie ontbreekt en wordt er met de OvJ of de parketsecretaris besproken of de informatie nog relevant is om de zaak ter terechtzitting te kunnen behandelen. De administratie brengt vervolgens verslag uit aan het Gerecht.

Vanuit de advocatuur wordt aangegeven dat een gebrek aan sturing door het OM op het KPSM om te zorgen voor een compleet dossier van invloed kan zijn op de doorlooptijd van zaken. Als voorbeeld wordt genoemd dat de benodigde stukken in de fase van voorarrest van een verdachte niet tijdig worden ontvangen, waardoor dit tot gevolg heeft dat hij op vrije voeten komt, met onder meer een langere doorlooptijd als gevolg. De geïnterviewde advocaat krijgt toegang van het OM tot het digitale dossier van de verdachte en het komt soms voor dat het dossier niet compleet is. Een voorbeeld is dat een forensisch verslag ontbreekt of er wordt gerefereerd aan een eerder pv dat niet in het dossier

---

³² Raad voor de rechtshandhaving, (2019). Reviewonderzoek naar de implementatie van de aanbevelingen betreffende het opsporings- en vervolgingsbeleid van het openbaar ministerie in sint maarten.

aanwezig is. Bij constatering hiervan wordt dit bij het OM aangekaart. Het OM treedt vervolgens in overleg met het KPSM om de stukken alsnog te verkrijgen. De geïnterviewde is van mening dat het OM als leider van het onderzoek beter hierop moet sturen. Dit houdt in dat het OM ervoor moet zorgen dat de stukken tijdig door het KPSM worden aangeleverd. In zaken waarin sprake is van een ernstig strafbaar feit is de rechter-commissaris vaak coulant zodat de ontbrekende stukken alsnog aangeleverd kunnen worden, aldus de geïnterviewde.

Informatiesysteem als sturings- en monitoringsinstrument

Het systeem PRIEM is door het OM doorontwikkeld en de focus ligt nu met name op het verder ontwikkelen van de executie module. In deze module wordt het mogelijk om termijnen te monitoren. Op dit moment zijn er geen automatische meldingen ingebouwd voor wat betreft de termijnen. Het is wel mogelijk om de doorlooptijd van zaken door middel van een zogenaamde query uit te draaien. De doorlooptijd van een zaak wordt nu door de parketsecretaris in de zaak verwerkt en bijgehouden. Het OM is nu ook bezig met een zittingsmodule waarbij onder meer inzichtelijk wordt hoeveel tijd nodig is voor een zaak. Verder draait de administratie aan het begin van het jaar een lijst uit van alle openstaande zaken zodat er alsnog een beslissing in deze genomen kan worden door de betreffende OvJ's.

Korps Politie Sint Maarten

Overleg als sturings- en monitoringsinstrument

Zoals eerder aangegeven wordt er tijdens de stuurgroep overleg niet alleen geprioriteerd maar wordt er ook gestuurd en gemonitord op de zaken van het KPSM.

Volgens het KPSM is het uitgangspunt bij elke zaak om deze 'zo snel als mogelijk' af te ronden, waarbij de prioritering en het al dan niet bekend zijn van de verdachte leidend zijn. Dit is ook werkbaar zolang er goed wordt gestuurd en gemonitord. Immers het behalen van de doorlooptijd valt of staat met controle door de teamleider(s), maar door de hoge werkdruk gaat dit niet altijd goed, aldus het KPSM. De AR deelt mee dat de OvJ leider is van het onderzoek en dat het KPSM verantwoordelijk is voor de wijze waarop de zaken worden geoperationaliseerd. Daarbij is het van belang dat de gewenste opsporingshandelingen realistisch zijn en dat rekening wordt gehouden met de capaciteit van het KPSM.

Het OM/PPG geeft aan dat het door de stuurgroep goed zicht heeft op de werkvoorraad van het KPSM voor wat betreft de prio-1 zaken, maar dat het het minste zicht heeft op de zaken van de AR. Daarom hebben het OM en de AR afgesproken dat zij binnenkort bijeen zullen komen voor een opschoningsactie. Volgens het KPSM is in 2016 voor het laatst een opschoningsactie van de werkvoorraad door het OM uitgevoerd. De doorlooptijden waren toen langer dan nu, aldus het KPSM. Dat er nu minder plankzaken zijn dan voorheen komt door de uitbreiding van de researchcapaciteit en door de invoering van de JASAP-werkwijze voor prio-3 zaken, aldus de AR.

De teamleider en de teamoudste zijn verantwoordelijk voor de prioritering van zaken. Dit gebeurt op

basis van een plan van aanpak voor elke zaak. De dossiers worden regelmatig gecontroleerd door de teamleider en eenmaal per maand door de divisiechef, die dan overlegt met de teamleider. Het feit dat er slechts één teamleider is voor de afdeling, terwijl er officieel twee moeten zijn, betekent dat de werkdruk hoog is. Ook bij de rechercheurs is de werkdruk hoger dan de al bestaande werkdruk, mede doordat rechercheurs soms op eigen initiatief aan zaken werken zonder medeweten van de teamleider. Dit heeft een negatief effect op de doorlooptijd, omdat de rechercheurs dan meer zaken onder zich hebben dan de bedoeling is. Tenslotte worden er dossiers door de AR bij het OM aangeboden, die soms aangevuld moeten worden. Het komt niet vaak voor dat de dossiers worden teruggestuurd vanwege een gebrek aan kwaliteit of omdat ze onvolledig zijn, aldus de AR. Het OM/PPG meldt echter dat er regelmatig zaken (eind-pv's) van het KPSM bij het OM binnenkomen die niet rijp zijn voor zitting. Deze zaken worden dan beoordeeld door het OM.

Het OM/PPG geeft verder aan dat in grote onderzoeken tussentijds wordt gestuurd via het overleg dat plaatsvindt. Bij kleinere onderzoeken is dit niet het geval en worden deze pas beoordeeld als ze bij het OM binnenkomen. Toch worden de afgesproken termijnen over het algemeen gehaald, aldus het OM/PPG. Verder wijst het OM/PPG erop dat de OvJ in zaken met betrekking tot voorlopige hechtenis altijd meeleeft in verband met de (wettelijke) termijnen, wat de sturing dan vergemakkelijkt.

Informatiesysteem als sturings- en monitoringsinstrument

De dossiers van de zaken van de AR zijn in een centrale database toegankelijk gemaakt voor rechercheurs van de AR en de infodesk. Daarnaast hebben de teamleider, de wnd. sectie chef en de divisie chef ook toegang tot deze database ten behoeve van hun controle functie en ter waarborging van de continuïteit. Door middel van een journaal dat dagelijks wordt bijgehouden worden de gemaakte afspraken over de opsporingshandelingen met bijbehorende termijn weergegeven. Volgens de AR is er goed zicht op de zaken en kan er op basis van het journaal gestuurd worden op het aantal zaken per rechercheur. Dagelijks vindt er overleg plaats tussen de teamleider AR en de piket OvJ over de opsporingshandelingen die moeten plaatsvinden. Het journaal dient als input hiervoor. Naast de teamleider, doet ook de OvJ aan de termijnbewaking van de afspraken, aldus het KPSM.

Alle informatie over een zaak wordt door de teamleider in het casescreeningssysteem ingevuld. Dit wordt door de wnd. sectiechef gecontroleerd. In het casescreeningssysteem worden ook de JASAP zaken en de beslissing van de officier geregistreerd. Het KPSM geeft aan dat in principe alle zaken (behalve grote zaken, die worden afgeschermd in Word bestanden opgeslagen) van de recherche in dit systeem worden geregistreerd. Sinds 15 augustus 2022 wordt ook de recherchemodule in het programma Actpol gebruikt. De opgenomen aangiftes worden in Actpol gemuteerd. Het is de bedoeling dat op termijn alle documentatie (centrale database en casescreening) in Actpol wordt geregistreerd, waaronder ook de uitstroom van de eind-pv's richting het OM. Volgens de AR helpt het programma Actpol ook de sturing op het team te verbeteren. De doorlooptijd van de zaken wordt echter niet door beide systemen automatisch gemonitord. Volgens het KPSM is en blijft dit de verantwoordelijkheid van de teamleiders.

Landsrecherche Sint Maarten

Overleg als sturings- en monitoringsinstrument

In zijn eerdergenoemde Algehele review (deelonderzoek 2, 2021) constateerde de Raad een aantal aandachtspunten ten aanzien van de doorlooptijd van zaken van de LSM. Namelijk dat vertragingen in de afhandeling van zaken zowel de LSM als het OM kunnen betreffen. Dit omdat niet alleen het OM soms afhankelijk is van de snelheid waarmee de LSM haar onderzoeken afrondt, maar ook omdat tijdig aangeleverde zaken niet altijd tijdig door het OM ter terechtzitting werden gebracht. Ook een gebrek aan capaciteit bij de LSM was van invloed op de doorlooptijd.

Voorts constateerde de Raad tijdens de review inspectie dat er sinds 2021 regelmatig overleg plaatsvond door de CCLR.

De sturing door het OM op zaken van de LSM wordt momenteel door de LSM als goed ervaren. De OvJ met de LSM in zijn portefeuille probeert bovenop de zaken te blijven en er is regelmatig overleg over de vervolg stappen. In principe vindt er een keer per week overleg plaats tussen de OvJ, de wnd. teamleider en de wnd. COZ/ het wnd. hoofd. De afspraken die tijdens het overleg gemaakt worden, worden ook nagekomen, aldus de LSM. Officieel is de COZ verantwoordelijk voor de sturing en monitoring van de doorlooptijd van de onderzoeken. In de praktijk wordt dit echter gedaan door zowel de COZ/ het wnd. hoofd als de wnd. teamleider. Voor elk onderzoek wordt gewerkt met een plan van aanpak waarin een streefdatum wordt vermeld. Volgens een geïnterviewde van de LSM is er nog ruimte voor verbetering ten aanzien van de doorlooptijd van de onderzoeken en zou het aanscherpen van de sturing en monitoring van de onderzoeken hieraan kunnen bijdragen.

Wekelijks vindt er ook een zaaksoverleg plaats tussen de teamleider en de rechercheur, of met de teamleider en de zaaksofficier, tevens informatieofficier en officier van het team criminele inlichtingen. Indien nodig kan dit overleg vaker plaatsvinden of kan er overleg per email plaatsvinden. Afhankelijk van de soort afspraak (opsporingshandeling) die met de zaaksOvJ is gemaakt, kan er een termijn aan worden verbonden. Het OM heeft geen rol in het bewaken van de streefdatum maar stuurt wel op de stand van zaken van het onderzoek via het overleg. Op basis van de beschikbare informatie kan de OvJ nagaan of de afgesproken acties door de LSM zijn ondernomen.

Verder heeft de LSM intern twee keer per week een ochtendbriefing (overleg) waarin de lopende onderzoeken doorgaans worden besproken. Ter voorbereiding hiervan wordt het journaal geraadpleegd door de teamleider, aldus de LSM.

Wanneer een afgesproken streefdatum nadert, wordt dit door de teamleider met de rechercheur besproken en als de streefdatum toch niet gehaald kan worden, wordt er naar een oplossing gezocht. Volgens de LSM komt het voorgaande niet vaak voor. De LSM voegt daaraan toe dat als de termijn wordt overschreden, de reden daarvoor meestal al bekend is bij het management. Dit kan bijvoorbeeld zijn door andere prioriteiten of omdat de LSM in afwachting is van informatie van derden. Er is geen maximum aantal onderzoeken per rechercheur. Kleine zaken worden toegewezen aan een

of twee rechercheurs. Dit geldt ook voor grote zaken, met dien verstande dat de anderen kunnen bijspringen indien nodig. Bij zeer grote zaken wordt het hele team ingeschakeld. Een geïnterviewde van de LSM merkt op dat het voordelen heeft als het hele team aan een zaak werkt. De taken kunnen dan namelijk onderling worden verdeeld en er is meer betrokkenheid van de teamleden. Rechercheurs krijgen dan ook meer kans om te groeien in bepaalde taken. Als er een capaciteitstekort is, kan ook geprobeerd worden tijdelijk bijstand van het RST te vragen. Bij toekenning worden specifieke afspraken gemaakt over de termijnen van het onderzoek en moeten eventuele overschrijdingen goed gemotiveerd worden. Met bijstand blijft de zaak niet liggen en het komt daarmee de doorlooptijd ten goede, aldus de LSM.

Volgens de LSM gaan dossiers vaak eerst in concept naar het OM voor feedback. De OvJ beslist vervolgens of er nog aanvullende handelingen moeten worden ondernomen in verband met de terechtzitting. Omdat de OvJ betrokken is bij het gehele onderzoek van de LSM, op de hoogte wordt gehouden, erover overlegt en beslissingen neemt, komt het vrijwel niet voor dat de OvJ bij indiening van een dossier niet op de hoogte is van (een deel van) de inhoud daarvan.

De LSM laat wel weten dat het voor de OvJ bij grotere zaken moeilijker is om op de hoogte te blijven dan bij kleinere zaken. Wanneer zaken door het OM kunnen worden voorbereid is ook afhankelijk van de beschikbare capaciteit bij het OM en het feit dat de huidige zaakofficier zoals eerder aangegeven ook andere rollen vervult. Dit wordt door de LSM echter niet als een knelpunt gezien. Vanwege het gebrek aan expertise bij de LSM zijn zij ook van mening dat het essentieel is dat de OvJ over de nodige kennis beschikt om de LSM goed aan te kunnen sturen.

Informatiesysteem als sturings- en monitoringsinstrument

De middelen van de LSM zijn volgens alle geïnterviewden nog steeds minimaal. Dit levert volgens geïnterviewden echter geen knelpunten op voor de doorlooptijd van onderzoeken, met uitzondering van forensisch onderzoek naar telefoons. Wel zou bijvoorbeeld de aanschaf van een volwaardig rechersysteem van positieve invloed zijn op de doorlooptijd. De LSM ziet een oplossing daarvoor in een mogelijke samenwerking met de SBIR. De LSM maakt door afwezigheid van een bedrijfsprocessensysteem sinds 2020/2021 gebruik van het nog in ontwikkeling zijnde Landsrecherche Registratie Systeem (LRS), dat intern is gebouwd door de ICT'er (digitaal analist) van de LSM. Het LRS bevat volgens de LSM een journaal waarin onder andere de werkopdrachten van de onderzoeken, de afspraken zoals de streefdatum, en opsporingshandelingen door de rechercheurs worden opgenomen en bijgehouden. Ook kunnen de pv's gekoppeld worden aan de mutaties. Het journaal wordt regelmatig door de teamleider gemonitord en de stand van zaken wordt dagelijks met de rechercheurs besproken. Voorheen werd alles in het programma 'Word' gedaan en er is al begonnen met het opnemen van de 'Word' documenten in het systeem. Hoewel dit door de inspecteurs van de Raad verzocht is hebben zij het systeem nog niet kunnen inzien.

4. Analyse, conclusie, en aanbevelingen

4.1 Analyse

Het is de bedoeling dat de inspanningen van het KPSM, de LSM en het OM niet alleen leiden tot de opsporing en vervolging van door verdachten gepleegde strafbare feiten maar ook dat dit binnen een aanvaardbare termijn gebeurt. Dit om duidelijkheid aan de verdachte en het slachtoffer te verschaffen, maar ook ter voorkoming dat er straffkorting door de rechter wordt toegepast als de redelijke termijn wordt overschreden. Het uiteindelijke doel hiervan is om het vertrouwen van de burger in het strafrechtssysteem te behouden. De Raad concludeert uit de inspectie dat met name de twee factoren, die ook volgens de Hoge Raad van invloed kunnen zijn op de duur van een zaak, namelijk de soort zaak (de ingewikkeldheid van de zaak) en de wijze waarop de zaak door de bevoegde autoriteiten wordt behandeld, ook in Sint Maarten van invloed zijn op de doorlooptijd van strafzaken bij de justitiële organisaties. Deze worden in de volgende paragrafen nader besproken.

4.1.1 Wettelijk kader en beleid

In lokale wet- en regelgeving worden of harde termijnen genoemd of de meer algemene term 'zo spoedig mogelijk' gebruikt. De verplichtingen zoals genoemd in de internationale verdragen zijn in Sint Maarten van toepassing en zijn geïmplementeerd in lokale wet- en regelgeving. Het wettelijk kader is daarmee volgens de Raad in overeenstemming met internationale verplichtingen. In het geval termijnen worden overschreden staan de rechter sancties ter beschikking. Indien de redelijke termijn wordt overschreden, komt dit voor de vervolgte zaken in de vonnissen tot uiting, omdat de rechter in Sint Maarten dan sancties (heeft) toepast. Het betreft over de periode van 2018 tot en met 2022 een handjevol vonnissen waarin sancties zijn toegepast.

Voorts is er geen algemeen en/ of specifiek schriftelijk beleid door de justitiële organisaties opgesteld, over de doorlooptijd van strafzaken. De LSM heeft daarentegen wel een richtlijn, welke momenteel wordt toegepast om te bezien of het haalbaar is. De Raad deed reeds (vervolg)onderzoek naar het opsporings- en vervolgingsbeleid van het OM en deed in dat kader ook aanbevelingen (rapporten 2015/ 2019/ 2021). De Raad concludeert op basis van het huidige onderzoek dat het momenteel niet noodzakelijk is om beleid vast te leggen over de doorlooptijd, omdat het momenteel geen knelpunt vormt voor de diensten en het OM zoals in de jaren voor 2018. Het zou volgens de Raad wel richting de toekomst wenselijk zijn om in het kader van efficiency, transparantie en continuïteit beleid vast te leggen hieromtrent. Zeker gezien de LSM een richtlijn heeft en het OM aangeeft dat zij wensen hebben om voor bepaalde zaken maximale termijnen voor het inplannen van zaken op zitting aan te houden en verwachten dat de termijn voor het kunnen inplannen van een zitting toe zal nemen.

4.1.2 Doorlooptijd

Er is vanuit de diensten geen totaalzicht op de doorlooptijd van de gehele strafrechtketen bij de diensten. Ook heeft de Raad hier geen zicht op kunnen krijgen tijdens de inspectie. De Raad heeft wel een eerste beeld kunnen geven van de gemiddelde doorlooptijd van de meest voorkomende categorieën van zaken bij de afzonderlijke diensten. De verstrekte cijfers geven echter slechts een indruk en geen volledig beeld van de situatie (zie paragraaf 3.2.4). Dit mede omdat de verschillende

registraties en gebruikte systemen niet hetzelfde zijn. Op basis van de cijfers, de interviews en het aantal straffkortingen in de onderzochte periode heeft de Raad de indruk dat het de afgelopen jaren wel steeds beter verloopt met de doorlooptijd van strafzaken en daarmee het opsporen en het uiteindelijk vervolgen van strafbare feiten binnen een aanvaardbare termijn. Echter om echt iets te kunnen zeggen over de doorlooptijd van en tussen de organisaties en daarmee de ketenlange doorlooptijd is het zaak de registratie en de gebruikte systemen op elkaar aan te laten sluiten. De Raad meent dan ook dat in het kader van sturing en ten gunste van de redelijke termijn meer zicht dient te komen op de doorlooptijd van zaken bij zowel de organisaties als in de keten.

Er zijn wel knelpunten die van invloed zijn op de duur (zie paragraaf 3.2.5). Deze knelpunten hebben niet direct te maken met de doorlooptijd, maar zijn daarop wel van invloed. Dan kan de doorlooptijd juist wel een issue worden. Hierdoor is het nog belangrijker dat tijdens de opsporing effectief geprioriteerd, gestuurd en gemonitord wordt door de diensten. Dan komen de knelpunten eerder in zicht en kan daarvoor een oplossing gevonden worden.

Ook als bij de vervolging de beoordeling door het OM binnen een aanvaardbare termijn plaatsvindt kan de beschikbare zittingscapaciteit bij het Gerecht mogelijk een rol spelen of een knelpunt vormen. Het OM tracht daarom om bepaalde soort zaken zo snel mogelijk af te handelen door middel van TOM-zittingen. De Raad spreekt zijn waardering hiervoor uit. Niettemin dringt de Raad er bij het OM op aan om spoedig met het Gerecht in overleg te treden om hun zorgen over het tijdig kunnen inplannen en afdoen van strafzaken aan de orde te (blijven) stellen.

4.1.3 Soort zaak en prioritering

De Raad stelt vast dat er verschillende factoren (onder andere prioritering) van invloed zijn op de doorlooptijd. Daarnaast speelt de soort zaak (eenvoudig of complex), het soort delict en harde termijnen (bijvoorbeeld in hechtenis genomen verdachten) ook een rol.

De complexe/grote strafzaken van het KPSM worden al geruime tijd geprioriteerd door een zogeheten stuurgroep waarin de impact en haalbaarheid van de zaken leidend zijn. De samenwerking in deze wordt zowel door het OM als het KPSM als goed ervaren. De Raad heeft in eerdere onderzoeken vaker aanbevolen om blijvend in te zetten op de samenwerking. Voor wat betreft dit onderwerp werpt het zijn vruchten af.

Strafzaken van de LSM worden geprioriteerd en gemonitord door de CCLR en het overleg vindt nu structureel plaats. In het eerdergenoemde onderzoek van de Raad over de Landsrecherche (2020) was sprake van een gespannen relatie tussen de LSM en het OM over de wijze waarop strafzaken werden geprioriteerd en sturing werd gegeven door het OM/PPG op de LSM. De Raad heeft tijdens deze inspectie vastgesteld dat dit inmiddels is veranderd en dat beide organisaties de tekortkomingen maar ook de mogelijkheden inzien waarin de LSM efficiënt kan werken en resultaten kan boeken ondanks het nijpende gebrek aan mensen en middelen. Dit blijkt bijvoorbeeld uit de beslissing van de CCLR om in 2021 twee zaken op te leggen die niet haalbaar waren. Hierdoor is capaciteit vrijgemaakt en kon de focus op andere haalbare zaken worden gelegd. Daarnaast zijn er de afgelopen paar jaar alleen een aantal, met name kleine zaken en weinig complexe/grote zaken aan de LSM toebedeeld door de CCLR vanwege een gebrek aan capaciteit en expertise bij de LSM. De Raad maakt zich hier zorgen over

omdat de LSM de aangewezen dienst is om dit soort zaken te onderzoeken en hierin belemmerd wordt omdat niet aan de randvoorwaarden voor het kunnen uitvoeren van de werkzaamheden wordt voldaan. Als er geen zaken worden toebedeeld speelt de doorlooptijd geen rol. En is de duur van de doorlooptijd door het beperkte aantal toebedeelde zaken te overzien. De Raad deed al eerder in zijn rapport over de LSM aanbevelingen over de randvoorwaarden die nog steeds van toepassing zijn en wees daarin ook op de risico's bij het uitblijven van aandacht daarvoor. Werving loopt hier ook als een rode draad doorheen, namelijk het uitblijven van de invulling van de beschikbare FTE's/ kritieke functies.

Vanzelfsprekend is de ingewikkeldheid (eenvoudig of complex) van een zaak van invloed op de doorlooptijd, dit vanwege de vereiste opsporingshandelingen en inzet van de rechercheurs. Gezien het nijpend tekort aan rechercheurs met de nodige expertise zal de tijdige behandeling en afronding van met name complexe zaken voorlopig een uitdaging blijven voor zowel het KPSM als de LSM.

Het KPSM en het OM hebben goede vooruitgang geboekt bij de behandeling van eenvoudige zaken dankzij de herinvoering van JASAP, waarvan iedereen de voordelen onderschrijft. De snelle beslissingen in deze door het OM zijn van groot belang om de zaken binnen de termijn van 6 uur te kunnen afdoen. De Raad pleit er dan ook voor dat het KPSM en het OM de nodige capaciteit hiervoor blijven leveren. Ook meent de Raad dat een evaluatie van de werkprocessen in dit kader de nodige inzichten kan opleveren en mogelijk zelfs de resultaten kan verbeteren.

4.1.4 Sturing en monitoring

Door middel van verschillende overlegvormen vindt sturing en bewaking van de voortgang plaats. Bij de overleggen heeft dit geen specifieke betrekking op de doorlooptijd van zaken. Er worden met name beheersaspecten besproken die (indirect) wel daarop van invloed kunnen zijn. De sturing van de diensten op strategisch niveau vanuit het ministerie bijvoorbeeld door middel van de budgetten en beleid heeft indirect invloed op de doorlooptijd van zaken. Daarom moet het ministerie de mensen en middelen van de diensten afstemmen op hun doelen, wat ook een positieve invloed zou hebben op de doorlooptijd. De Raad heeft geconstateerd dat deze afstemming niet altijd plaats vindt. En dat komt met name door het tekort aan mensen en middelen. De Raad vindt daarom dat er een oplossing gevonden moet worden voor het capaciteitsprobleem, zeker ten aanzien van kritieke functies, zoals een diensthoofd LSM.

Het OM/PPG en de opsporingsdiensten proberen al jarenlang het ministerie te wijzen op het belang van het investeren in hun organisaties, maar de financiële realiteit waarin het land zich voortdurend bevindt, blijft een negatieve rol spelen bij het realiseren van hun verdere professionalisering. Juist vanwege de beperkte financiële middelen pleit de Raad ervoor dat het ministerie in samenspraak met de diensten een strategische visie/doelen voor de diensten ontwikkelt om bijvoorbeeld willekeurige prioritering van criminaliteitsproblemen te voorkomen en richting en duidelijkheid voor alle partijen te creëren. Strategische sturing kan onder meer ervoor zorgen dat de beschikbare mensen en middelen efficiënter worden afgestemd op de doelen.

De investeringen die in het kader van het Landspakket momenteel binnen de rechtshandhaving

plaatsvinden, ter versterking van de rechtsstaat, zijn vooral gericht op de intereilandelijke diensten. Hoewel dit zeker een positieve ontwikkeling is, zal dit mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de lokale diensten als hieraan niet dezelfde aandacht wordt gegeven, zoals ook door het OM/PPG is aangegeven en waarvoor het OM/PPG om aandacht daarvoor pleit. De Raad is daarom van mening dat de lokale diensten ook in staat moeten worden gesteld om mee te groeien om de noodzakelijke taken te kunnen blijven vervullen en aan de vraag te kunnen voldoen.

Een effectieve operationele sturing van de diensten vereist dat het OM zicht heeft op de zaken en dat de aansturing en voortgangsbewaking binnen de diensten op orde is. De AR vormt in dit verband een aandachtspunt. Vooral wat betreft de hoge werkdruk voor zowel de teamleider als de rechercheurs. De situatie met maar één teamleider vindt de Raad erg kwetsbaar. Daarom vraagt de Raad hier aandacht voor. Ook de tijdige afronding en kwaliteit van de zaken (eind proces-verbaal) naar aanleiding van de zittingslijst is voor verbetering vatbaar en de Raad moedigt het KPSM en daar waar mogelijk het OM aan de AR op dit punt meer te ondersteunen. De Raad acht de geplande opschoningsoperatie samen met het OM een goed startpunt en meent dat dit zo spoedig mogelijk uitgevoerd dient te worden.

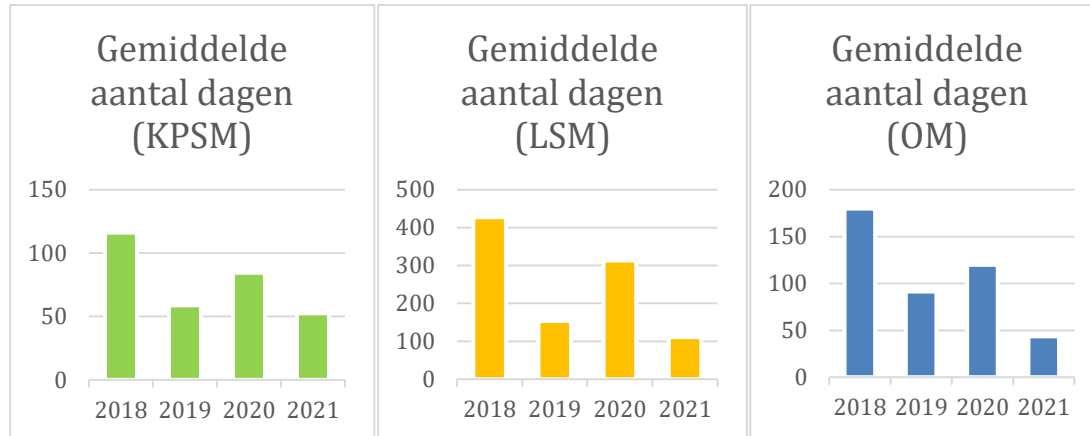
De opsporingsdiensten en het OM maken gebruik van verschillende vormen van overleg en informatiesystemen om de voortgang van de zaken te monitoren. Cruciaal daarbij is dat er voldoende ervaren teamleiders zijn die de nodige kwaliteitscontrole kunnen uitoefenen en ervoor kunnen zorgen dat de behandelde zaken volledig en tijdig worden afgerond. Volgens de Raad is het daarom van belang dat de leiding van de diensten in de gelegenheid wordt gesteld zich de voor deze taak vereiste kennis en vaardigheden aan te leren. Hier ligt ook een taak voor het ministerie om ervoor te zorgen dat dit onderdeel wordt van bijvoorbeeld het door het ministerie opgestelde opleidingsplan voor de diensten.

Voor wat de informatiesystemen van de diensten betreft, wordt de invoering van de rechemodule van Actpol na jaren vertraging door de Raad als een aanwinst beschouwd, vooral omdat het de bedoeling is dat alle gegevens van elke zaak uiteindelijk via dit systeem centraal beschikbaar komen. De LSM heeft ondanks de beperkte middelen een eigen informatiesysteem gebouwd, wat als een enorme verbetering wordt ervaren. De Raad spreekt hiervoor zijn waardering uit en kijkt ernaar uit om zelf het systeem in werking te zien. Voorts is na de bevindingen in het rapport van de Raad uit 2019 het registratiesysteem PRIEM van het OM doorontwikkeld en kunnen managementrapportages worden gegenereerd en de doorlooptijd van zaken beter worden beheerd. Het systeem wordt wel nog verder ontwikkeld. De door de diensten gebruikte informatiesystemen zijn echter alle drie niet in staat de termijnen van onderzoeken automatisch te bewaken. Dit vereist dus de nodige handmatige voortgangsbewaking van de onderzoeken door de leiding (teamleiders). De verschillende eerdergenoemde overlegmomenten zijn hiervoor volgens de Raad bij uitstek geschikt en de Raad dringt er bij de diensten op aan hier optimaal gebruik van te maken.

De diensten zijn positief over de resultaten die momenteel behaald worden. De Raad zelf kan geen harde uitspraken hierover doen gezien de beperkte analyse die van de beschikbare gegevens is

uitgevoerd en de Raad heeft kunnen uitvoeren. De Raad heeft voor de periode van 2018 tot en met 2021 wel per organisatie in figuur 2 het gemiddelde aantal dagen van in- en uitstroom van de onderzoeken weergegeven.

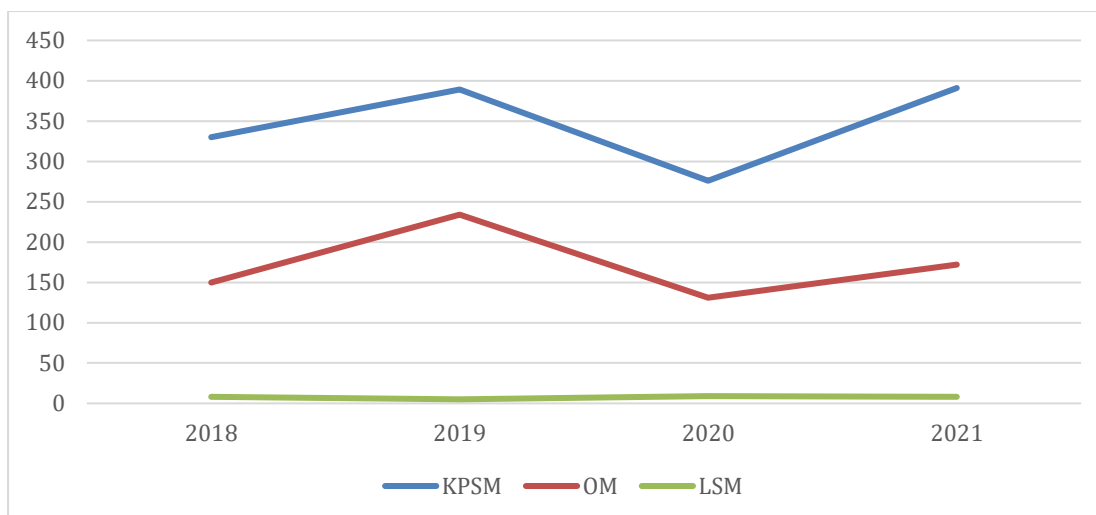
Figuur 2. Gemiddelde aantal dagen in- en uitstroom onderzoeken KPSM/LSM/OM: 2018 – 2021.

Figuur 2 geeft weer dat in 2018 de gemiddelde doorlooptijd van het KPSM 116 dagen was, in 2019 58 dagen, in 2020* 84,5 dagen en in 2021 58,8 dagen. Voor de LSM was de doorlooptijd 427 dagen in 2018, 153,4 dagen in 2019, 313,4 dagen in 2020* en 111 dagen in 2021. Voor wat betreft het OM was de gemiddelde doorlooptijd 179,9 dagen in 2018, 91,4 dagen in 2019, 119,9 dagen in 2020* en 43,6 in 2021. Over het algemeen kan worden geconcludeerd dat de gemiddelde duur van de onderzoeken van de individuele diensten op basis van de steekproef van de Raad over de jaren heen gedaald is. Met uitzondering van 2020 vanwege de Covid-19 pandemie. Dit ondersteunt volgens de Raad het beeld van de verschillende organisaties en geïnterviewden dat de doorlooptijd bij deze organisaties momenteel geen knelpunt vormt. Omdat de gegevens en registratie van de verschillende opsporingsdiensten en het OM niet op elkaar aansluiten kan niets worden geconcludeerd over de voortvarendheid van de gehele doorlooptijd van de keten ten gunste van een redelijke termijn.

In figuur 3 is het aantal geregistreerde zaken van de verschillende organisaties voor de onderzochte periode weergegeven.

Figuur 3. Aantal geregistreerde zaken KPSM/OM/LSM: 2018 – 2021.

Uit de grafiek valt te lezen dat het aantal door het KPSM geregistreerde zaken tussen 2018 en 2021 is gestegen van 330 naar 390. Ook is er over de gehele periode een stijging van het aantal door het OM beoordeelde zaken te zien, namelijk van 150 naar 172. De Raad gaf al eerder aan dat 2020 een bijzonder jaar was vanwege de Covid-19 pandemie. Bij de LSM werden in 2018 acht zaken geregistreerd, in 2019 vijf zaken, in 2020 negen zaken en in 2021 acht zaken. Voor de LSM is het aantal geregistreerde zaken door de jaren heen nagenoeg gelijk gebleven.

De Raad concludeert dat ondanks dat de sturing op strategisch niveau beter kan en het aantal zaken is toegenomen dan wel gelijk is gebleven (de LSM) en de randvoorwaarden niet op orde zijn, het de justitiële organisaties over het algemeen lukt om strafzaken voortvarend af te ronden.

4.1.5 Knelpunten

De diensten hebben gemeld dat hoewel de middelen beperkt zijn deze geen knelpunten opleveren voor wat betreft het behalen van de doorlooptijd. De door de Raad geconstateerde knelpunten ten aanzien van het voortvarend kunnen afhandelen van strafzaken ten gunste van de redelijke termijn hebben dan ook betrekking op het gebrek aan algemene randvoorwaarden zoals capaciteit en expertise. Hoewel ze dus niet direct te maken hebben met de doorlooptijd zelf, kunnen ze daar wel op van invloed zijn. De Raad heeft in dit onderzoek geconcludeerd dat dit momenteel niet het geval is. Daarnaast zijn er andere factoren die ook als knelpunten door de organisaties worden ervaren maar waar zij geen invloed op hebben. Dit zijn onder andere het wachten op informatie van derden en de zittingscapaciteit. De Raad concludeert derhalve dat de knelpunten voor wat betreft doorlooptijd met name indirect en extern zijn.

4.2 Conclusie

Ondanks de knelpunten die liggen op het gebied van de randvoorwaarden voor de werkzaamheden, slagen zowel het KPSM, de LSM en het OM er volgens de Raad in het algemeen in de opsporing en vervolging van zaken zo spoedig mogelijk ofwel voortvarend te behandelen ten gunste van het behalen van een redelijke termijn. En behalen dit ook de laatste jaren (2018-2021) overwegend voor de behandelde zaken van in ieder geval voor de drie meest voorkomende delicten. De Raad

concludeert dan ook dat de laatste vier jaren overwegend voldaan wordt aan de verplichting van de opsporingsdiensten en het OM om de opgepakte en te vervolgen zaken voortvarend te behandelen ten gunste van de redelijke termijn van maximaal 2 jaar. De eerdere aanbeveling van de Raad over het zo spoedig mogelijk nemen van een beslissing door het OM om al dan niet te vervolgen en de zaken binnen een redelijke termijn overeenkomstig de wet af te doen, wordt bij deze inspectie dan ook beoordeeld als opgevolgd.

De Raad concludeert in het verlengde hiervan dat de justitiële organisaties momenteel voldoende toegerust zijn om strafzaken voortvarend af te ronden. Dit door op operationeel niveau te zorgen voor de nodige prioritering en een betere sturing en monitoring van de zaken via diverse vormen van overleg en informatiesystemen. Op deze wijze slagen de opsporingsdiensten en het OM erin de doorlooptijd van zaken overwegend te beperken. De diensten en het OM slagen hierin ondanks het structurele gebrek aan bepaalde algemene randvoorwaarden om de werkzaamheden uit te voeren, zoals capaciteit. De Raad ziet op het gebied van sturing nog kansen voor de verbetering van de inrichting van de registratie en de gebruikte systemen.

Op korte termijn zijn geen grote investeringen mogelijk vanwege voornamelijk budgettaire beperkingen. Met name het gebrek aan investeringen en (operationele) ondersteuning van de LSM baart de Raad nog steeds zorgen.

Tenslotte wijst de Raad erop dat een voortvarende behandeling van zaken door de justitiële diensten zowel in het belang van de slachtoffers is als van de verdachten. De Raad hoopt dan ook dat de volgende aanbevelingen kunnen bijdragen aan verbeteringen op dit gebied en dat deze op de kortst mogelijke termijn prioriteit zullen krijgen.

4.3 Aanbevelingen

Tabel 8. Aanbevelingen van de Raad aan de minister van Justitie.

	Aan de minister van Justitie
1	Ontwikkel in overleg met de diensten strategische doelen voor een efficiënte toewijzing van de beschikbare middelen in relatie tot de doelstellingen.
2	Zorg ervoor dat de JASAP werkmethode door de diensten wordt geëvalueerd voor nog betere resultaten.
3	Bevorder dat de diensten capaciteit blijven vrijmaken voor de JASAP werkmethode om de continuïteit te waarborgen.
4	Zorg ervoor dat aan de randvoorwaarden (o.a. capaciteit) van de diensten wordt voldaan om aan de toenemende behoeften te voldoen en hen in staat te stellen onderzoeken voortvarend te (blijven) verrichten.
5	Zorg in het kader van sturing en ten behoeve van een voortvarende doorlooptijd ervoor dat de registratie en de gebruikte systemen van de opsporingsdiensten en het OM zodanig zijn ingericht dat zicht komt op de doorlooptijd van zowel de organisaties als van de keten.
	Aan de minister van Justitie ten aanzien van het OM

6	Treed zo spoedig mogelijk in overleg met het Gerecht over mogelijkheden om de zittingscapaciteit te vergroten.
7	Zorg ervoor dat er meer zicht komt op de zaken van de AR, onder meer door samen met het KPSM een opschoningsactie uit te voeren.

Colofon

Raad voor de rechtshandhaving

Juancho Yrausquin Blvd 26, Unit 2G | Philipsburg | Sint Maarten

info@rrh-sxm.org

www.raadrechtshandhaving.com

Mei 2023